

Sprawozdanie za 2018 rok z realizacji Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Kraków, listopad 2019 rok

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych

MAŁOPOLSKA

Tytuł: Sprawozdanie za 2018 rok z realizacji Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Przy publikowaniu treści zawartych w niniejszym opracowaniu prosimy o podawanie źródła danych

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków | tel.+48 12 63 03 202, fax. +48 12 630 35 24 | www.malopolska.pl

Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych

ul. Radziwiłłowska 1 | e-mail: ps.sekretariat@umwm.pl

Spis treści

Wprowadzenie	4
Rozdział 1	5
Sytuacja epidemiologiczna w Województwie Małopolskim	5
1.1. Podstawowe dane demograficzne	5
1.2. Leczeni w warunkach ambulatoryjnych	5
1.2. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego	12
1.3. Leczeni w systemie dziennym	13
1.4. Leczeni w systemie stacjonarnym	15
1.5. Samobójstwa w Małopolsce	16
Rozdział 2	19
Zasoby instytucjonalne	19
2.1. Opieka ambulatoryjna	19
2.2. Zespoły leczenia środowiskowego	20
2.3. Opieka dzienna	20
2.4. Opieka stacjonarna	22
2.5. Opieka długoterminowa	25
2.6. Centra Zdrowia Psychicznego	26
2.7. Zasoby kadrowe	29
2.8. Pomoc społeczna	30
Rozdział 3	37
Finansowanie Programu	37
3.1. Kontraktowanie świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej	37
3.2. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie	41
3.3. Środki finansowe przeznaczone przez Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego	42
Rozdział 4	44
Realizacja celów Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022	44
4.1. Cele główne oraz szczegółowe	44
4.2. Zrealizowane zadania w 2017 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022	45
Podsumowanie	61

Wprowadzenie

Polskie ustawodawstwo nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w tym również na województwo, obowiązek ochrony zdrowia psychicznego. Obowiązek ten wynika przede wszystkim z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, w której w art. 14 ust. 1 pkt. 2 przewidziano realizację zadań o charakterze wojewódzkim określonych ustawami, a w szczególności w zakresie promocji i ochrony zdrowia. W odniesieniu do ochrony zdrowia psychicznego i związanych z nią zadań województwa, podstawowe znaczenie ma ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego, która w art. 1 ust. 1 stanowi: „Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane”.

Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 jest kontynuacją i trzecią edycją programu regionalnego w tej dziedzinie. Program powstał w odpowiedzi na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 i został przyjęty Uchwałą nr 2152/17 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2017 roku. Cele operacyjne i zadania określone w Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 są spójne z celami oraz zadaniami określonymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022. Celem nadrzędnym Małopolskiego Programu jest: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji. Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego opracowany został przez Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego we współpracy z Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego oraz Zespołem Zadaniowym ds. opracowania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.

W Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego do realizacji poszczególnych zadań w ramach celów programu zostało przewidzianych wiele instytucji. Przedstawiane sprawozdanie ujmuje działania podejmowane w 2018 roku przez Samorząd Województwa, jednostki samorządu powiatowego i gminnego, jednostki pomocy społecznej, jednostki opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Zadania dla poszczególnych podmiotów zostały określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Istotnym dla opracowania jest również fakt, że nie uzyskano pełnych danych z jednostek samorządu szczebla powiatowego i gminnego, co z kolei nie pozwoliło na przeprowadzenie kompletnej analizy.

Przedstawione w raporcie dane statystyczne i epidemiologiczne bazują na danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, jednostek samorządu terytorialnego oraz na danych zebranych bezpośrednio z jednostek ochrony zdrowia.

Rozdział 1

Sytuacja epidemiologiczna w Województwie Małopolskim

1.1. Podstawowe dane demograficzne

W 2018 roku województwo małopolskie liczyło 3 400 577 mieszkańców co stanowiło 8,85% ludności Polski, w tym 1 650 630 mężczyzn (48,5% wszystkich mieszkańców) i 1 749 947 kobiet (51,5% wszystkich mieszkańców). W porównaniu do 2017 roku liczba ludności wzrosła o 9 197 osób. Dane dotyczące liczby mieszkańców w podziale na poszczególne powiaty znajduje się w tabeli poniżej – tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Województwa Małopolskiego w 2018 roku w podziale na powiaty.

Powiat	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
<i>Polska</i>	38 411 148	18 581 886	19 829 262
<i>Małopolska</i>	3 400 577	1 650 630	1 749 947
<i>m. Kraków</i>	771 069	359 865	411 204
<i>m. Nowy Sącz</i>	83 896	40 160	43 736
<i>m. Tarnów</i>	109 062	51 522	57 540
<i>bocheński</i>	106 514	52 592	53 922
<i>brzeski</i>	93 206	46 215	46 991
<i>chrzanowski</i>	125 385	60 694	64 691
<i>dąbrowski</i>	59 350	29 599	29 751
<i>gorlicki</i>	109 104	54 057	55 047
<i>krakowski</i>	277 145	135 654	141 491
<i>limanowski</i>	131 523	65 837	65 686
<i>miechowski</i>	49 137	24 196	24 941
<i>myślenicki</i>	127 028	63 000	64 028
<i>nowosądecki</i>	216 176	107 709	108 467
<i>nowotarski</i>	191 508	93 697	97 811
<i>olkuski</i>	112 035	54 432	57 603
<i>oświęcimski</i>	153 737	74 756	78 981
<i>proszowicki</i>	43 523	21 446	22 077
<i>suski</i>	84 255	41 794	42 461
<i>tarnowski</i>	201 570	99 989	101 581
<i>tatrzański</i>	68 146	32 872	35 274
<i>wadowicki</i>	160 130	78 506	81 624
<i>wielicki</i>	127 078	62 038	65 040

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

1.2. Leczeni w warunkach ambulatoryjnych

W 2018 roku w województwie małopolskim leczonych w systemie ambulatoryjnym z powodu zaburzeń psychicznych było 123 195 osób, co stanowi 3,62% całej ludności zamieszkującej Małopolskę. W porównaniu z rokiem 2017 (124 666 leczonych) odnotowano spadek liczby leczonych ogółem o 1471 osób tj. o 1,2%. Z danych wynika, że 28 708 osób było leczonych po raz pierwszy co daje 23,3% spośród wszystkich leczonych ogółem (w porównaniu do 2017 roku nastąpił wzrost tj. o 1527 osób). Wśród

leczonych ogółem mężczyźni stanowili 40,55% (tj. 49 956 mężczyzn), zaś kobiety 59,45% (tj. 73 239 kobiet). Liczba osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na obszarze wiejskim kształtowała się na poziomie 42 859 tj. 34,79% leczonych ogółem. Opieką czynną objęto 59 460 osoby tj. 48,26% leczonych ogółem.

Najbardziej liczną grupę leczonych – 29,72% (tj. 36 617 pacjentów) stanowiły osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i somatoformicznymi. Na drugim miejscu pod względem liczby leczonych z zaburzeniami psychicznymi według rozpoznania zasadniczego znalazły się zaburzenia organiczne – 19 876 osób (tj. 16,13% leczonych ogółem), na trzecim depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe 15 021 osoby (tj. 12,19% wszystkich przypadków), w dalszej kolejności zaburzenia nawracające i dwubiegunowe 15 021 osoby (tj. 12,19% leczonych ogółem). Szczegółowe zestawienie znajduje się w tabeli 2 oraz wykresie 1.

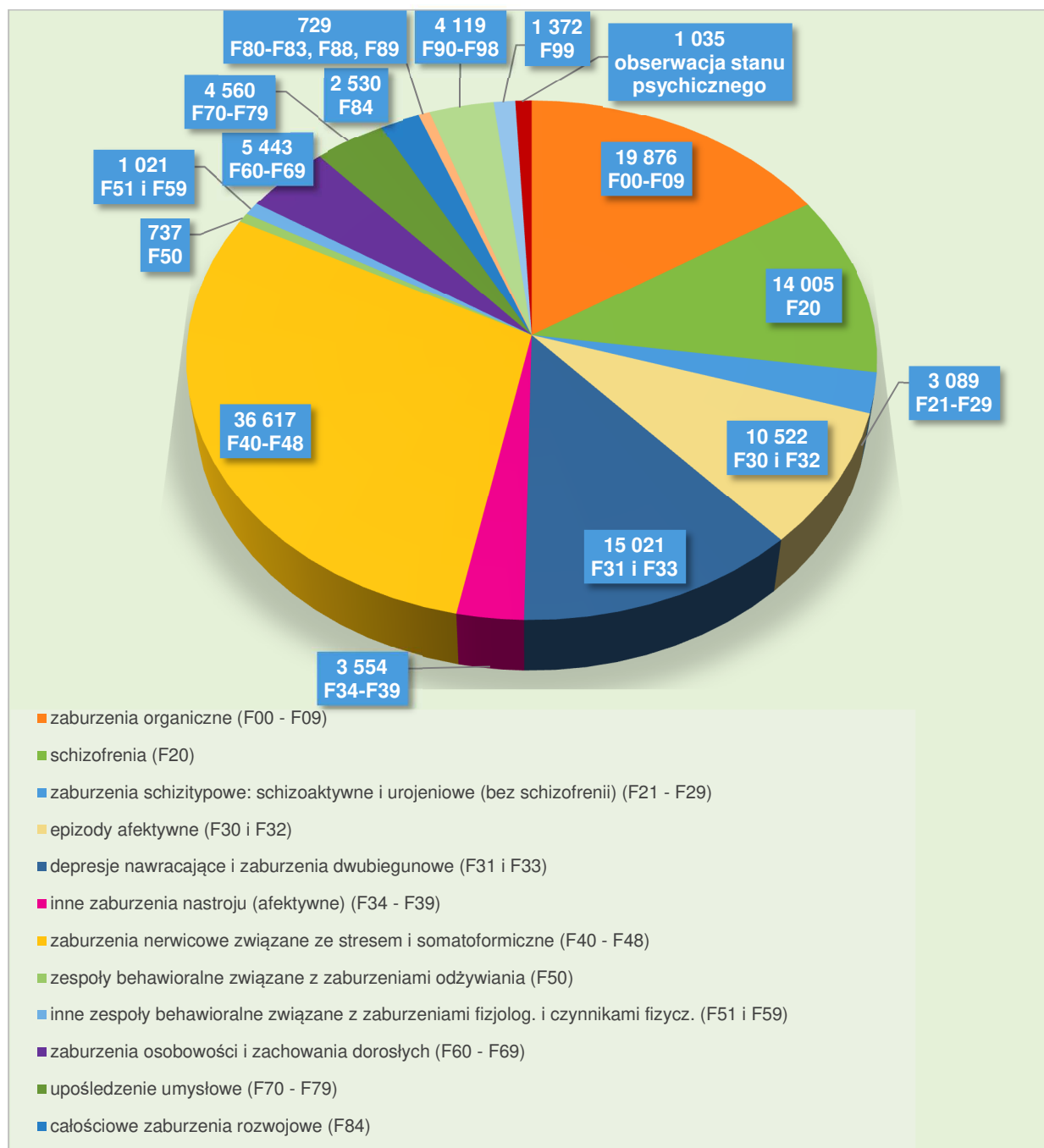
Tabela 2. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2018 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień)					
2017 rok		124 666	12 668	27 182	5 137
2018 rok		123 195	11 385	28 709	4 490
w tym:	mężczyźni	49 956	6 637	11 796	2 443
	osoby zamieszkałe na wsi	42 859	4 390	9 836	1 742
	opieka czynna*	59 460	5 376	12 548	2 456
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi według rozpoznania zasadniczego:					
zaburzenia organiczne (F00 - F09)		19 876	315	3 925	261
schizofrenia (F20)		14 005	68	1 360	22
zaburzenia schizotypowe: schizoaktywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21 - F29)		3 089	61	500	19
epizody afektywne (F30 i F32)		10 522	408	2 604	175
depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F31 i F33)		15 021	97	1 981	35
inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34 - F39)		3 554	52	979	31
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40 - F48)		36 617	2 292	11 010	1010
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania (F50)		737	313	261	107
inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjolog. i czynnikami fizycznymi (F51 i F59)		1 021	36	477	19
zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60 - F69)		5 443	185	1 569	102
upośledzenie umysłowe (F70 - F79)		4 560	606	651	149
całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)		2 530	2 290	726	666
pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F80 - F83, F88, F89)		729	622	294	276
zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90 - F98)		4 119	3 793	1 543	1 438
nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)		1 372	247	829	180
obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nie ustalone bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne		1035	178	515	106

* opieka czynna dotyczy pacjentów, którym wyznaczane i egzekwowane są terminy następnych wizyt w ciągu roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Wykres 1. Leczeni ogółem w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2018 roku najwięcej osób leczyło się na terenie miasta Krakowa – 66 277 osób. Najbardziej liczną grupę stanowiły osoby leczone z powodu zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i somatoformicznych – 36 617 pacjentów – tabela 3.

Tabela 3. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w powiatach województwa małopolskiego według wybranych rozpoznań i płci w 2018 roku.

Rozpoznanie		m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów	p. bocheński	p. brzeski	p. chrzanowski	p. dąbrowski	p. gorlicki	p. krakowski	p. limanowski	p. miechowski	p. myslenicki	p. nowosądecki	p. nowotarski	p. olkuski	p. oświęcimski	p. proszowicki	p. suski	p. tarnowski	p. tatrzański	p. wadowicki	p. wielicki
Ogółem		66 667	6 334	5 727	4 017	2 506	4 355	993	2 463	2 282	2 391	2 275	3 346	1 145	2 852	3 139	4 321	66 667	6 334	5 727	4 017	2 506	4 355
w tym mężczyźni		26 478	2 957	2 455	1 727	984	1 776	456	1 013	958	959	889	1 281	485	1 143	1 398	1 781	26 478	2 957	2 455	1 727	984	1 776
Zaburzenia organiczne (F00-F09)	ogółem	9 133	650	1 231	1 087	574	875	174	409	539	409	763	464	281	736	452	477	9 133	650	1 231	1 087	574	875
	w tym mężczyźni	4 206	327	618	530	321	414	80	230	309	235	376	247	127	388	262	227	4 206	327	618	530	321	414
Schizofrenia (F20)	ogółem	6 960	633	672	555	310	431	206	366	218	364	166	186	237	328	439	541	6 960	633	672	555	310	431
	w tym mężczyźni	3 562	456	311	279	168	185	58	212	93	175	67	89	116	167	196	263	3 562	456	311	279	168	185
Zaburzenia schizoaffective i urojenowe (E21-E29)	ogółem	1 440	359	167	64	77	125	84	56	51	19	56	83	26	127	38	107	1 440	359	167	64	77	125

Rozpoznanie		m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów	p. bocheński	p. brzeski	p. chrzanowski	p. dąbrowski	p. gorlicki	p. krakowski	p. limanowski	p. miechowski	p. myślenicki	p. nowosądecki	p. nowotarski	p. olkusi	p. oświęcimski	p. proszowicki	p. suski	p. tarnowski	p. tatrzański	p. wadowicki	p. wielicki
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoforniczne (F40-F48)	w tym mężczyźni	6 282	1 128	476	240	148	644	196	69	163	143	106	380	52	223	315	321	6 282	1 128	476	240	148	644
	ogółem	20 990	2 617	1 423	679	580	1 486	264	260	461	624	310	1 357	168	907	780	1 257	20 990	2 617	1 423	679	580	1 486
Epizody afektywne, depresje, zaburzenia dwubiegunowe i inne zaburzenia nastroju (F30-F39)	w tym mężczyźni	4 559	595	388	303	145	331	67	411	218	188	202	166	82	211	382	197	4 559	595	388	303	145	331
	ogółem	14 399	1 707	1 257	1 117	698	1 106	186	1 272	685	579	765	659	277	558	1 019	939	14 399	1 707	1 257	1 117	698	1 106
w tym mężczyźni		602	218	64	39	36	54	32	28	25	7	17	38	10	58	20	43	602	218	64	39	36	54

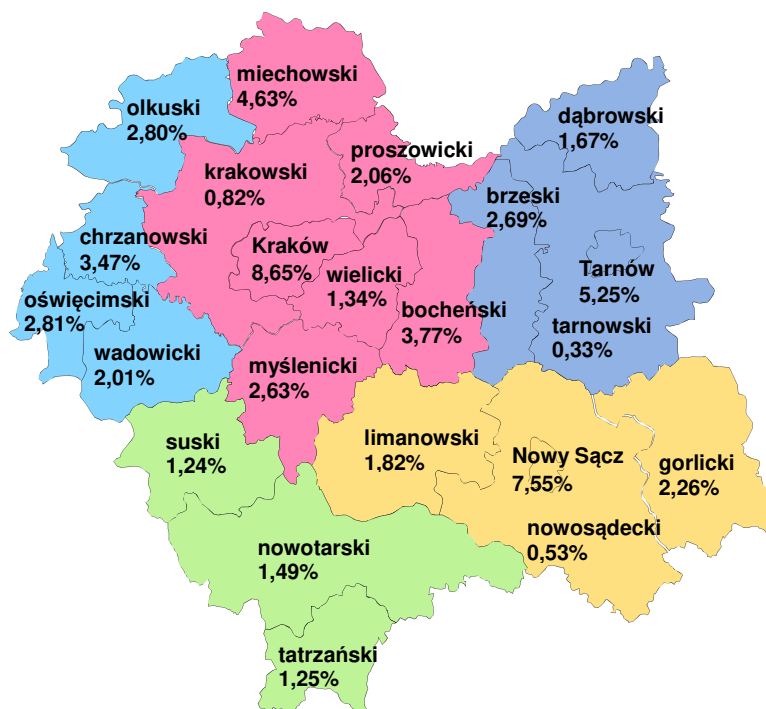
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W celu oceny sytuacji dokonano analizy liczby leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi w powiatach województwa małopolskiego. W związku z tym obliczony został odsetek osób leczących się ambulatoryjnie w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkującej dany powiat województwa.

Z analizy danych wynika, że w 2018 roku najwięcej pacjentów leczyło się na terenie Miasta Krakowa tj. 8,65% całej populacji zamieszkującej Miasto Kraków. W dalszej kolejności znalazło się Miasto Nowy Sącz – 7,55% mieszkańców tego terenu. Pacjenci leczeni na terenie Miasta Tarnowa stanowili 5,25% wszystkich jego mieszkańców. Najmniej osób leczyło się na terenie powiatu tarnowskiego tj. 0,33% wszystkich mieszkańców powiatu – mapa1.

Mapa 1. Procentowa liczba osób leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi w powiatach województwa małopolskiego w stosunku do liczby mieszkańców zamieszkującej dany powiat województwa w 2018 roku.

- *Powiat bocheński, powiat krakowski, Miasto Kraków, powiat miechowski, powiat myślenicki, powiat proszowicki, powiat wielicki.*
- *Subregion Małopolska Zachodnia: powiat chrzanowski, powiat olkuski, powiat oświęcimski, powiat wadowicki*
- *Subregion Podhalański: powiat nowotarski, powiat suski, powiat tatrzański.*
- *Subregion Sądecki: powiat gorlicki, powiat limanowski, powiat nowosądecki, Miasto Nowy Sącz.*
- *Subregion Tarnowski: powiat brzeski, powiat dąbrowski, powiat tarnowski, Miasto Tarnów.*

% wszystkich mieszkańców zamieszkujących powiat

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2018 roku liczba leczonych ambulatoryjnie z zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim wyniosła 2 741 osób, co wskazuje na wzrost liczby leczonych o 246 pacjentów w stosunku do 2017 roku. Liczba leczonych mężczyzn wyniosła 1 854 tj. 67,64% wszystkich leczonych. Opieką czynną objęto 806 pacjentów (tj. 25,00% wszystkich leczonych). Liczba leczonych po raz pierwszy wyniosła 1 011 osób tj. 36,88% ogółu pacjentów. W 2018 roku w wieku do 18 lat leczono 145 osoby (tj. 5,29% wszystkich leczonych).

Najczęstszym powodem leczenia było używanie kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych – 1 640 osób (tj. 59,83% wszystkich leczonych), w dalszej kolejności znalazło się leczenie z powodu używania leków uspokajających i nasennych – 418 pacjentów, a także uzależnienie od kanabinoli 310 pacjentów - tabela 4.

Tabela 4. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim w 2018 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w tym w wieku do 18 lat	ogółem	w tym w wieku do 18 lat
Ogółem	2016 rok	2 544	236	1 092	142
	2017 rok	2 495	174	1 015	90
	2018 rok	2 741	145	1 011	75
w tym:	mężczyźni	1 854	88	729	51
	osoby zamieszkałe na wsi	348	17	139	7
	opieka czynna	706	40	254	15
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych według rozpoznania zasadniczego:					
opiaty (F11)		175	6	36	33
kanabinoły (F12)		310	45	156	161
leki uspokajające i nasenne (F13)		418	4	34	116
kokaina (F14)		10	0	3	4
inne substancje pobudzające, w tym kofeina (F15)		148	11	76	77
substancje halucynogenne (F16)		8	1	4	5
lotne rozpuszczalniki (F18)		3	0	0	1
kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19)		1 640	77	684	604
używanie tytoniu (F17)		29	1	4	10
współistniejące uzależnienia od alkoholu (F10)		206	0	37	42
współuzależnienia		396	28	72	291

* opieka czynna dotyczy pacjentów, którym wyznaczane i egzekwowane są terminy następnych wizyt w ciągu roku.

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2018 roku liczba leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim wyniosła 12 377 osób, co w porównaniu do 2017 roku (11 470) wskazuje na wzrost liczby leczonych o 907 osób. Wśród leczonych większość stanowili mężczyźni – 9 390 (tj. 75,80% leczonych ogółem). Liczba leczonych osób zamieszkujących na wsi wyniosła 4 566 (36,89% przypadków). Opieką czynną objęto 6 040 pacjentów co daje 48,80% wszystkich leczonych.

Najczęstszym powodem leczenia był zespół uzależnienia – 11 190 leczonych, w dalszej kolejności współuzależnienia – 1389 osoby oraz używanie szkodliwe – 462 pacjentów – tabela 5.

Tabela 5. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2018 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
Ogółem	2016 rok	11 357	24	4 405	10

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
	2017 rok	11 470	55	4 215	24
	2018 rok	12 377	94	4 748	34
w tym:	mężczyźni	9 390	50	3 627	17
	osoby zamieszkałe na wsi	4 566	28	1 772	19
	opieka czynna	6 040	7	2 440	4
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu według rozpoznania zasadniczego:					
ostre zatrucie (F10.0)		102	0	49	0
używanie szkodliwe (F10.1)		462	10	245	4
zespół uzależnienia (F10.2)		11 190	82	4 291	30
zespół abstynencyjny bez majaczenia (F10.3)		123	0	51	0
zespół abstynencyjny z majaczeniem (F10.4)		27	0	12	0
zaburzenia psychotyczne bez majaczenia (F10.5)		126	1	33	0
zespół amnestyczny (F10.6)		48	0	5	0
inne zaburzenia psychiczne (F10.7, F10.8, F10.9)		299	1	62	0
współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych (F11-F19)		139	1	64	0
współuzależnienia		1 389	5	686	3

* opieka czynna dotyczy pacjentów, którym wyznaczane i egzekwowane są terminy następnych wizyt w ciągu roku.

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

1.2. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego

W 2018 roku opieką środowiskową objęto 5 261 pacjentów, co oznacza znaczny wzrost liczby leczonych o 735 osób w porównaniu do 2017 roku. Wśród leczonych mężczyźni stanowili 38,59% (tj. 2 030). Osoby zamieszkujące tereny wiejskie stanowiły 21,63% (tj. 1 138 pacjentów) wszystkich osób objętych opieką środowiskową. Leczonych w formie środowiskowej w wieku 0-18 było 276 pacjentów (tj. 5,25% wszystkich przypadków). Najczęstszą przyczyną objęcia pacjenta opieką środowiskową były organiczne zaburzenia psychiczne z zespołami objawowymi – 2 018 osób (tj. 38,36% ogółu leczonych), w dalszej kolejności schizofrenia – 1 621 pacjentów (tj. 30,81% wszystkich leczonych pacjentów) – tabela 6.

Tabela 6. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego w województwie małopolskim w 2018 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w tym w wieku 0-18	ogółem	w tym w wieku 0-18
Ogółem	2016 rok	4 149	78	456	11
	2017 rok	4 526	86	399	23
	2018 rok	5 261	276	569	62
w tym:	mężczyźni	2 030	136	222	43
	osoby zamieszkałe na wsi	1 138	23	193	9
Zaburzenia psychiczne według rozpoznania:					
organiczne zaburzenia psychiczne z zespołami objawowymi (F00-F09)		2 018	0	279	0
zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (F10)		20	0	3	0

Wyszczególnienie	Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
	ogółem	w tym w wieku	ogółem	w tym w wieku
		0-18		0-18
zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11-F19)	3	0	0	0
schizofrenia (F20)	1 621	2	102	1
zaburzenia schizotypowe: schizoafektywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21-F29)	146	1	13	0
zaburzenia nastroju (afektywne) (F30-F39)	739	19	51	2
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)	191	57	36	14
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50-F59)	30	25	0	0
inne	493	172	85	45

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM, na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

1.3. Leczeni w systemie dziennym

W 2018 roku w systemie dziennym w województwie małopolskim leczonych było 3 304 pacjentów. Najwięcej pacjentów skorzystało ze świadczeń dziennych psychiatrycznych dla dorosłych – 2 172 tj. 65,74% wszystkich leczonych dziennie. Na oddziałach dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dorosłych leczono 620 pacjentów (18,77% wszystkich leczonych dziennie), 229 pacjentów leczono na oddziałach dziennych leczenia zaburzeń nerwicowych (tj. 6,93% wszystkich leczonych), 160 osób leczono na oddziałach dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży (tj. 4,84% wszystkich pacjentów), 123 pacjentów leczono na oddziałach dziennych rehabilitacyjnych dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (tj. 4,84% wszystkich leczonych) – tabela 7.

Tabela 7. Liczba leczonych w systemie dziennym w województwie małopolskim w 2018 roku.

Nazwa świadczenia	Liczba leczonych 2017	Liczba leczonych 2018
Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	2 183	2 172
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	631	620
Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych	271	229
Świadczenia dzienne rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	135	123
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	192	160
SUMA	3 412	3 304

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W 2018 roku najwięcej pacjentów było leczonych z terenu miasta Krakowa tj. 1 337osób, w dalszej kolejności z terenu powiatu krakowskiego – 370 pacjentów oraz powiatu chrzanowskiego – 187 pacjentów. Na terenie województwa małopolskiego leczono 229 pacjentów nie będących mieszkańcami Małopolski – tabela 8.

Tabela 8. Leczeni w systemie dziennym w powiatach województwa małopolskiego w 2018 roku.

<i>Powiat</i>	Suma	Dzienne psychiatryczne dla dorosłych	Dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	Dzienne leczenie zaburzeń nerwicowych	Dzienne rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	Dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży
<i>ogółem</i>	3 533	2 293	655	283	130	172
<i>Małopolska</i>	3 304	2 172	620	229	123	160
<i>m. Kraków</i>	1 337	692	343	139	73	90
<i>m. Nowy Sącz</i>	47	41	4	2	0	0
<i>m. Tarnów</i>	143	140	1	2	0	0
<i>bocheński</i>	97	86	5	6	0	0
<i>brzeski</i>	24	20	3	0	0	1
<i>chrzanowski</i>	187	166	1	5	2	13
<i>dąbrowski</i>	19	17	1	1	0	0
<i>gorlicki</i>	53	52	1	0	0	0
<i>krakowski</i>	370	209	98	24	27	12
<i>limanowski</i>	110	65	38	6	1	0
<i>miechowski</i>	123	57	65	0	1	0
<i>myślenicki</i>	115	109	4	0	1	1
<i>nowosądecki</i>	71	61	1	6	2	1
<i>nowotarski</i>	29	23	0	5	1	0
<i>olkuski</i>	45	34	3	6	1	1
<i>oświęcimski</i>	77	39	5	0	2	31
<i>proszowicki</i>	23	19	1	1	2	0
<i>suski</i>	15	14	1	0	0	0
<i>tarnowski</i>	143	140	1	2	0	0
<i>tatrzański</i>	12	10	2	0	0	0
<i>wadowicki</i>	113	90	9	11	0	3
<i>wielicki</i>	151	88	33	13	10	7
<i>inne</i>	229	121	35	54	7	12

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

1.4. Leczeni w systemie stacjonarnym

W 2018 roku leczonych w systemie stacjonarnym w województwie małopolskim było 13 287 pacjentów. Najwięcej leczonych było Szpitalu Klinicznym im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie, 5 360 pacjentów co stanowi 41,5% wszystkich osób leczonych stacjonarnie. Wynika to z faktu, że Szpital ten zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych i jest największą, a zarazem wiodącą jednostką w zakresie leczenia psychiatrycznego na terenie województwa małopolskiego, dodatkowo posiada największą liczbę łóżek. W dalszej kolejności pod względem liczby leczonych był Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie, w którym leczonych stacjonarnie było 1 531 pacjentów. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych i jest drugą, po Szpitalu Babińskiego, jednostką pod względem udzielanych świadczeń w zakresie leczenia psychiatrycznego oraz ilości posiadanych łóżek na terenie województwa małopolskiego. Spośród szpitali wieloprofilowych, które w swoich strukturach posiadają oddziały psychiatryczne najwięcej leczonych było w Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie – 1 139 pacjentów, w dalszej kolejności w Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach – 976 pacjentów.

Na oddziałach dziecięcych w sumie leczonych było 406 pacjentów, w tym w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie 223 pacjentów, a w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie 183 pacjentów – tabela 9.

Tabela 9. Leczeni stacjonarnie w szpitalach psychiatrycznych oraz wieloprofilowych w województwie małopolskim w 2018 roku (bez uzależnień).

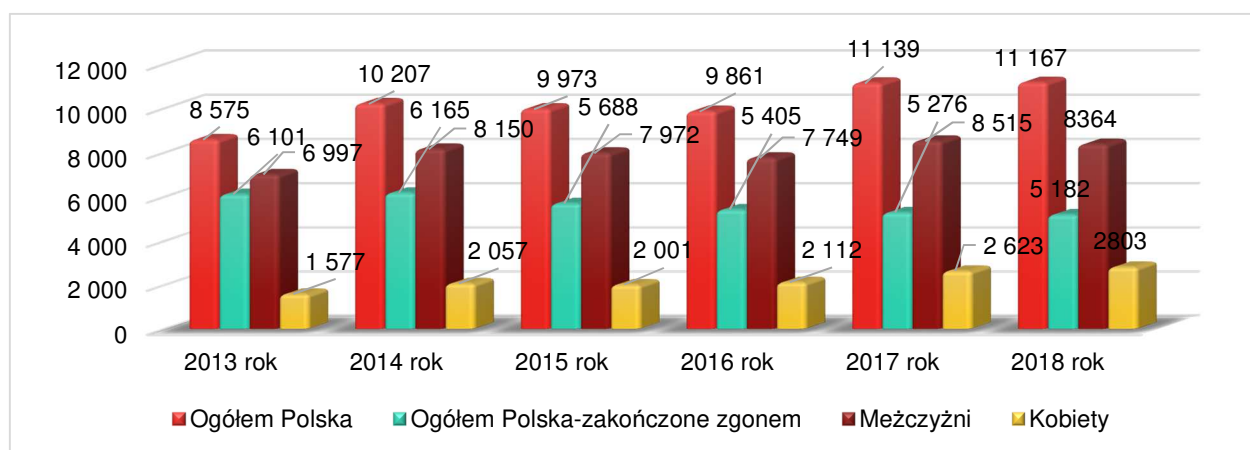
Nazwa jednostki	Liczba leczonych	Liczba osobodni	Sredni okres pobytu w dniach
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie	5 360	222 380	41,5
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	1 531	48 563	31,7
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie Sp. z o.o.	432	13 110	30,3
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	476	19 348	40,6
Szpital Uniwersytecki w Krakowie – oddział dziecięcy	223	9 089	40,8
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie – oddział dziecięcy	183	4 716	25,8
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	466	17 537	37,6
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	308	9 104	29,6
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	1139	25 206	22,1
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	469	9 030	19,3
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	976	21 327	21,9
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	780	14 330	18,4
Nowy Szpital w Olkuszu	703	19 327	27,5
Szpital Powiatowy im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu	241	8 672	36
SUMA	13 287	441 739	30,2

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych, MZ-29 oraz MZ-30.

1.5. Samobójstwa w Małopolsce

W Polsce w 2018 roku, 11 167 osób próbowało popełnić samobójstwo (liczba ta zawiera zamachy samobójcze zakończone zgonem oraz z powodu różnych okoliczności nie skutkujące zgonem), co w stosunku do 2017 roku wskazuje na wzrost liczby zamachów samobójczych o 30 osób. Spośród liczby zamachów samobójczych ogółem, 5 182 osób (tj.: 46,4% wszystkich prób samobójczych) zmarło w wyniku samobójstwa. Znaczną większość wśród samobójców stanowili mężczyźni – 8 364 (tj.: 74,89% wszystkich osób) – wykres 2.

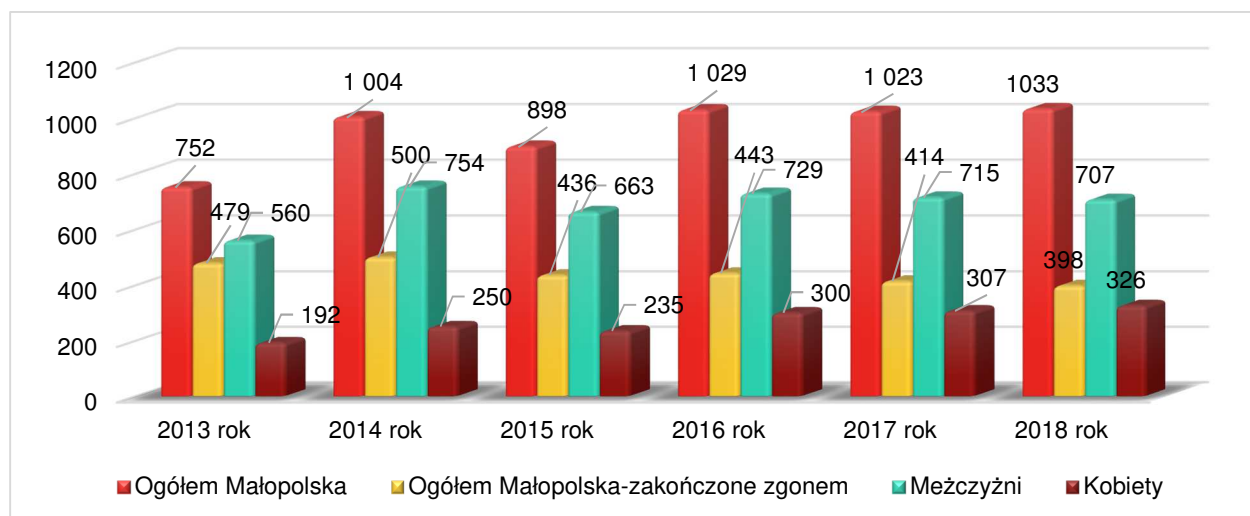
Wykres 2. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nie skutkujących zgonem) na terenie Polski w latach 2013-2018 w podziale na płeć.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Z analizy danych wynika, że w 2018 roku na terenie Małopolski 1 033 osoby (tj.: 9,25% zamachów samobójczych popełnionych na terenie Polski) targnęło się na swoje życie, co wskazuje na wzrost liczby zamachów samobójczych w stosunku do 2017 roku o 10 osób. Liczba ta zawiera zamachy samobójcze zakończone zgonem oraz z powodu różnych okoliczności nie skutkujące zgonem. Spośród liczby ogółem w 2018 roku odnotowano 398 przypadków (tj.: 38,5% wszystkich prób samobójczych) zamachów samobójczych zakończonych zgonem. Z danych wynika, że większość samobójstw popełniali mężczyźni – 707 przypadków (tj.: 68,5% wszystkich osób), choć niepokojącym jest fakt, że na przestrzeni ostatnich lat wzrasta liczba zamachów samobójczych popełnionych przez kobiety – wykres 3.

Wykres 3. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nie skutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w latach 2013-2018 w podziale na płeć.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Tabela 10. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nie skutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w latach 2013-2018 w podziale na wiek.

Rok		Przedział wiekowy																SUMA	
		0-12	13-18	19-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+		wiek nieustalony
2013		1	32	77	50	71	51	39	50	61	67	53	24	27	12	16	12	109	752
	0*	9*	40*	23*	35*	28*	24*	33*	43*	55*	43*	19*	24*	11*	15*	10*	67*	479*	
2014		0	45	118	82	107	84	80	81	100	96	85	43	21	12	24	11	15	1 004
	0*	6*	43*	30*	47*	35*	35*	42*	56*	68*	47*	31*	15*	10*	19*	7*	9*	500*	
2015		1	59	97	104	83	77	83	63	85	70	66	37	21	27	14	7	4	898
	0*	6*	37*	39*	31*	27*	36*	40*	52*	41*	46*	27*	13*	23*	9*	5*	4*	436*	
2016		2	51	114	97	111	81	94	81	80	91	69	53	36	29	20	11	9	1 029
	0*	4*	29*	28*	31*	34*	30*	35*	50*	52*	41*	41*	21*	21*	9*	9*	8*	443*	
2017		4	74	112	98	96	98	96	81	77	97	53	45	32	23	22	13	2	1 023
	0*	10*	25*	32*	34*	36*	39*	31*	29*	51*	36*	34*	19*	17*	12*	8*	1*	414*	
2018		1	77	109	84	108	97	112	107	75	70	68	35	38	22	15	12	3	1033
	0*	6*	21*	23*	35*	22*	36*	53*	39*	38*	43*	24*	26*	14*	11*	5*	2*	398	

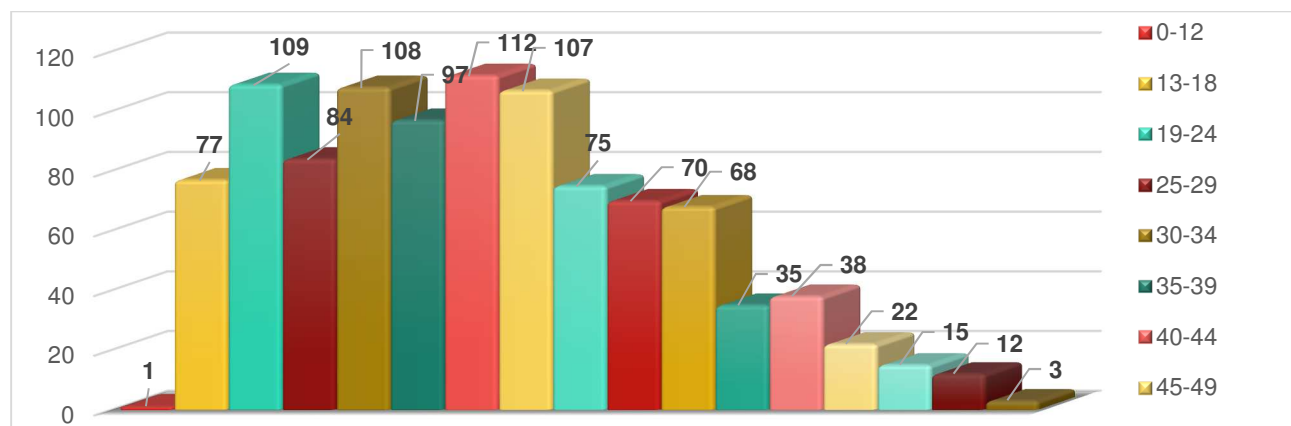
* Liczba samobójstw zakończonych zgonem.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Z danych wynika, że najczęściej zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachy samobójcze zakończone zgonem oraz nie skutkujące zgonem) dokonują ludzie w wieku 40-44 lata – 112 (tj. 10,84% wszystkich prób samobójczych), w dalszej kolejności były to osoby w wieku 19-24 lat-109 osób, 30-34 lat- 108 osób oraz 45-49 lat 107osób. W przypadku zamachów samobójczych

zakończonych zgonem najczęściej dokonywały ich osoby w wieku średnim tj. 45-49 lat – 53 (tj. 13,3% wszystkich zamachów samobójczych zakończonych zgonem), w dalszej kolejności były to osoby w wieku 60-64 lata – 43 przypadki. Najmniej zamachów samobójczych popełniały najmłodsze oraz najstarsze osoby – tabela 10, wykres 4.

Wykres 4. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nie skutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku w podziale na wiek.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Dane poniżej przedstawiają stan świadomości samobójcy podczas dokonywania zamachu na swoje życie (dane jednej osoby mogą występować w kilku pozycjach). Spory odsetek osób podczas zamachu samobójczego był pod wpływem alkoholu – 317 osób, 317 z nich leczyły się psychicznie, a 175 osób nadużywało alkoholu – tabela 11.

Tabela 11. Liczba zamachów samobójczych ogółem (łącznie zamachów samobójczych zakończonych zgonem oraz nie skutkujących zgonem) na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku z uwzględnieniem stanu świadomości i stanu zdrowia samobójcy.

Stan	Liczba osób*
Trzeźwy	143
Pod wpływem alkoholu	317
Pod wpływem środków odurzających	8
Pod wpływem leków	114
Pod wpływem środków zastępczych tzw. dopalaczy	1
Zakłócenie stanu świadomości nie ustalone	482
Choroba fizyczna	43
Trwale kalectwo	11
Leczony psychicznie	317
Leczony z powodu alkoholizmu	42
Nadużywał alkoholu	175
Leczony z powodu narkomanii	1
Zatrzymania w izbie wytrzeźwień	4
Miał sprawę w komisji ds. przeciwdziałania alkoholizmowi	1
Używał narkotyków	10
Używał środków zastępczych tzw. dopalaczy	5
Brak informacji dot. stanu zdrowia	488

* dane mogą występować w kilku pozycjach

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych ze strony internetowej www.policja.pl.

Rozdział 2

Zasoby instytucjonalne

2.1. Opieka ambulatoryjna

W 2018 roku liczba poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży, na terenie województwa małopolskiego wynosiła 81. W roku 2018 liczba poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych zmniejszyła się o 14 w porównaniu z rokiem 2017. Z danych wynika, że w 2018 roku we wszystkich powiatach województwa małopolskiego mieszkańcy mieli dostęp do poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, łącznie było ich 66. Najwięcej tego typu poradni zostało zakontraktowane w Krakowie – 22. W powiecie chrzanowskim zakontraktowano 5 poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, po 4 w: powiecie limanowskim oraz myślenickim, po 3 w powiatach: krakowskim, nowosądeckim, nowotarskim, oświęcimski oraz wielickim, po 2 w powiatach: olkuskim, wadowickim oraz m. Nowy Sącz. W pozostałych powiatach województwa małopolskiego tj.: bocheńskim, brzeskim, dąbrowskim, gorlickim, miechowskim, proszowickim, suskim, tarnowskim, tatrzańskim oraz m. Tarnów w 2018 roku zakontraktowano po jednej poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych.

W województwie małopolskim w 2018 roku liczba poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży wynosiła 15, w tym 9 w Krakowie i po jednej w powiatach: bocheńskim, limanowskim, myślenickim, olkuskim, oświęcimskim oraz mieście Tarnów. W roku 2018 liczba poradni zdrowia psychicznego dla dzieci zmniejszyła się o 3 w porównaniu z rokiem 2017. W 15 powiatach województwa małopolskiego nie ma poradni tego typu dla dzieci i młodzieży – tabela 12.

Tabela 12. Poradnie zdrowia psychicznego oraz inne w powiatach województwa małopolskiego w 2017 i 2018 roku.

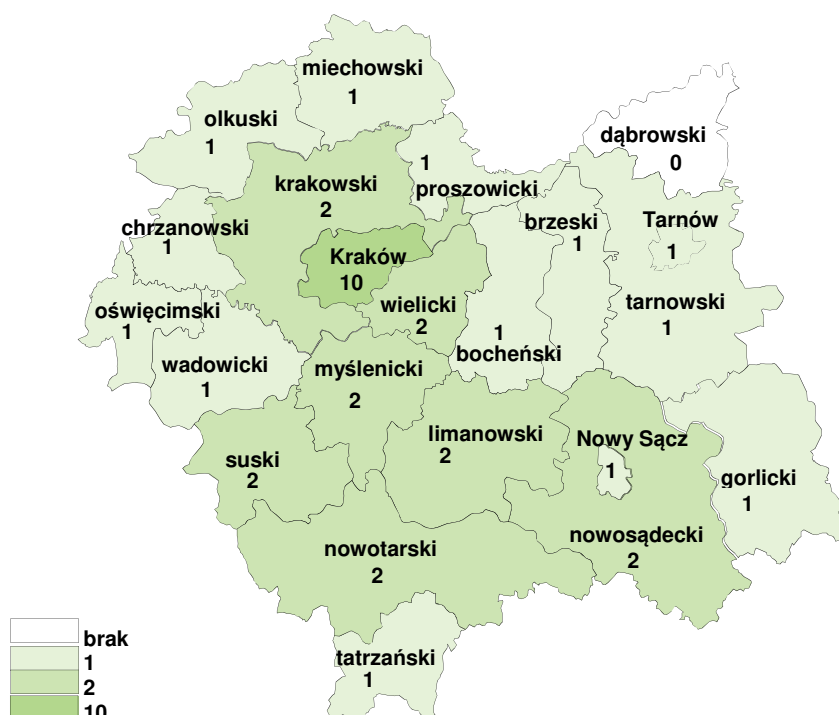
Nazwa poradni	Łącznie	p. bocheński	p. brzeski	p. chrzanowski	p. dąbrowski	p. gorlicki	p. krakowski	p. limanowski	p. miechowski	p. myślenicki	p. nowosądecki	p. nowotarski	p. olkuski	p. oświęcimski	p. proszowicki	p. suski	p. tarnowski	p. tatrzański	p. wadowicki	p. wielicki	m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów
Poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych- 2017r.	80	1	2	5	1	2	4	3	1	3	3	3	2	3	1	1	1	1	2	3	31	4	3
Poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych- 2018r.	66	1	1	5	1	1	3	4	1	4	3	3	2	3	1	1	1	1	2	3	22	2	1
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży 2017r.	18	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	10	-	1
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży 2018r.	15	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	9	-	1
SUMA 2017	98	2	2	5	1	2	5	4	1	4	3	3	3	4	1	1	1	1	2	4	41	4	4
SUMA 2018	81	2	1	5	1	1	3	5	1	5	3	3	3	4	1	1	1	1	2	3	31	2	2

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.2. Zespoły leczenia środowiskowego

W 2018 roku na terenie województwa małopolskiego Narodowy Fundusz Zdrowia zakontraktował 37 Zespołów Leczenia Środowiskowego w 21 na 22 powiaty województwa małopolskiego. Dostęp do leczenia środowiskowego w ciągu ostatnich lat znacznie się polepszył, dla porównania w 2016 roku mieszkańcy województwa mieli dostęp do 27 ZLS a w 2017 roku do 33 ZLS. W 2018 uzupełniono dostępność o dodatkowe 4 zespoły. Mieszkańcy mają dostęp do ZLS w 21 powiatach, tylko powiecie dąbrowskim nie ma zakontraktowanej opieki środowiskowej. Najwięcej ZLS zakontraktowano na terenie miasta Krakowa – 8, po 2 ZLS znajdują się w powiatach: krakowskim, limanowskim, myślenickim, nowosądeckim, nowotarskim, suskim oraz wielickim – mapa 2.

Mapa 2. Rozmieszczenie Zespołów Leczenia Środowiskowego działających na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.3. Opieka dzienna

W województwie małopolskim w 2018 roku na oddziałach dziennych z zakresu leczenia zaburzeń psychicznych było w sumie 894 miejsca, w tym 336 miejsca na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych w tym oddziały wchodzące w strukturę Centr biorących udział w pilotażu Centr Zdrowia Psychicznego, 281 miejsc na oddziałach psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dorosłych, 54 miejsca na oddziałach leczenia zaburzeń nerwicowych, 146 miejsc na oddziale psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju oraz 77 miejsc na oddziałach psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży. Największą liczbę miejsc na oddziałach dziennych w omawianym zakresie zakontraktowano w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie – 164 oraz w Szpitalu Klinicznym im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie – 145.

Tabela 13. Liczba miejsc dla dorosłych, dzieci i młodzieży na oddziałach dziennych psychiatrycznych, rehabilitacyjnych oraz leczenia zaburzeń nerwicowych (bez uzależnień) na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

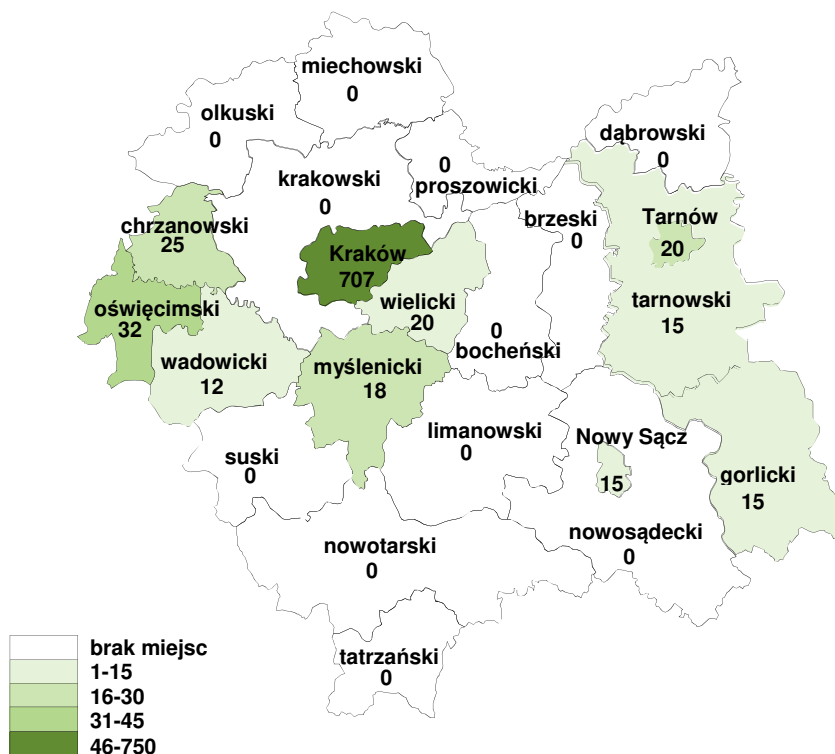
Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału dziennego	Liczba miejsc
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	95
Razem Szpital Babińskiego		145
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	psychiatryczny dla dorosłych	12
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych (wchodzący w strukturę pilotażu CZP)	49
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	16
	leczenia zaburzeń nerwicowych	54
Razem Szpital Uniwersytecki		159
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	25
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	42
Pro Psyche Ośrodek Zdrowia Psychicznego NZOZ w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	18
Scanmed Spółka Akcyjna w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	25
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	15
Szpital Specjalistyczny Im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach	psychiatryczny dla dorosłych (wchodzący w strukturę pilotażu CZP)	15
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	25
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych (wchodzący w strukturę pilotażu CZP)	20
Zespół Opieki Zdrowotnej W Oświęcimiu	psychiatryczny dla dorosłych	20
Centrum Zdrowia w Tuchowie (p. tarnowski)	psychiatryczny dla dorosłych	15
Fundacja Anny Dymnej „Mimo wszystko” w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	72
Specjalistyczny Gabinet Lekarski Kazimierz Pietruszewski w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	25
Idea Med Spółka Z Ograniczoną Odpowiedzialnością, Niepołomice (p. wielicki)	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	20
Effatha Ośrodek dla Osób z Autyzmem w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju	146
NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Euro-Med Oświęcimiu	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	12
"DA VINCI" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	24
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Psychoterapii s.c. w Mysłenicach	psychiatryczny dla dorosłych	18
Wojciech Śledziński w Krakowie	Psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	15
MEDI-LI-NORM sp. z o.o. w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	12
	Psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	14
SUMA		894

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W 2018 roku najwięcej miejsc dla dorosłych, dzieci i młodzieży na oddziałach dziennych psychiatrycznych, rehabilitacyjnych oraz leczenia zaburzeń nerwicowych zakontraktowano w Krakowie –707 miejsc, w dalszej kolejności w powiecie Oświęcimskim -32 miejsca, chrzanowskim-25 miejsc w mieście Tarnów i powiecie wielickim po 20 miejsc. W 12 powiatach województwa tj.: bocheńskim,

brzeskim, dąbrowskim, krakowskim, limanowskim, miechowskim, nowosądeckim, nowotarskim, olkuskim, proszowickim, suskim oraz tatrzańskim, nie ma zakontraktowanych miejsc opieki dziennej – mapa 3.

Mapa 3. Rozmieszczenie miejsc dla dorosłych, dzieci i młodzieży na oddziałach dziennych psychiatrycznych, rehabilitacyjnych oraz leczenia zaburzeń nerwicowych na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

2.4. Opieka stacjonarna

W 2018 roku największą liczbę łóżek na oddziałach psychiatrycznych spośród szpitali znajdujących się na terenie województwa małopolskiego posiadał Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie – 668 łóżek, stan ten wynika z faktu, że jest największym tego typu szpitalem monospecjalistycznym w Małopolsce. Szpital Babińskiego w swoich strukturach posiada 6 oddziałów psychiatrycznych ogólnych – 274 łóżka, 2 oddziały rehabilitacji psychiatrycznej – 89 łóżek, 2 oddziały psychogeriatryczne – 120 łóżek, po 1 oddziale: leczenia zaburzeń nerwicowych – 35 łóżek, psychiatrii sądowej – 40 łóżek, psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu – 65 łóżek oraz ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi – 45 łóżek. Drugi pod względem ilości łóżek był Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie, który posiada w sumie 134 łóżka, w tym 108 łóżek na 3 oddziałach psychiatrycznych ogólnych oraz 26 łóżek na oddziale psychogeriatrycznym.

Pozostałe oddziały, w których udzielane są świadczenia w zakresie opieki psychiatrycznej znajdują się w szpitalach wieloprofilowych, które posiadają oddziały psychiatryczne w swoich strukturach. Największą ilość łóżek na oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych wśród szpitali wieloprofilowych posiadał Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie (jedeny podmiot

lecniczy w subregionie tarnowskim udzielający świadczeń w zakresie stacjonarnej opieki psychiatrycznej) – 70 łóżek, w dalszej kolejności Szpital Uniwersytecki w Krakowie – 62 łóżka. W 2018 roku na terenie województwa małopolskiego znajdowały się 2 oddziały psychiatryczne dla dzieci, posiadające łącznie 49 łóżek. Jeden w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie – 29 łóżek, drugi w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie – 20 łóżek – tabela 14.

Tabela 14. Liczba łóżek na oddziałach psychiatrycznych stacjonarnych (bez uzależnień) w szpitalach jednoprofilowych oraz wieloprofilowych na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału	Liczba łóżek	Obciążenie łóżek
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie	psychiatryczny ogólny – 6 oddziałów	274	101%
	rehabilitacji psychiatrycznej – 2 oddziały	89	87%
	leczenia zaburzeń nerwicowych	35	93%
	psychogeriatryczny – 2 oddziały	120	98%
	psychiatrii sądowej	40	111%
	psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu	65	95%
	ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi	45	96%
Razem Szpital Babińskiego		668	
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	psychiatryczny ogólny – 3 oddziały	108	99%
	psychogeriatryczny	26	101%
Razem Szpital w Andrychowie		134	
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie Sp. z o.o.	psychiatryczny dla dorosłych	37	97%
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	62	85%
	psychiatryczny dla dzieci	29	86%
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny dla dzieci	20	65%
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50	96%
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	25	100%
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych	70	99%
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	26	95%
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	psychiatryczny dla dorosłych	60	97%
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	psychiatryczny dla dorosłych	42	93%
Nowy Szpital w Olkuszu	psychiatryczny dla dorosłych	60	88%
Szpital Powiatowy im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu	psychiatryczny dla dorosłych	27	88%
SUMA		1310	

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 oraz MZ-30.

Dostępność do leczenia dla dzieci i młodzieży w systemie stacjonarnym jest ograniczona do miasta Krakowa, poza nim nie ma placówek leczenia zaburzeń psychicznych w województwie małopolskim przeznaczonych dla dzieci i młodzieży. Dodatkowo w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie funkcjonuje Centrum Kompleksowej Diagnostyki i Terapii Dzieci z FASD, pierwszy tego typu ośrodek w Polsce. Rozpoznanie FASD wymaga

kompleksowej oceny multidyscyplinarnego zespołu lekarzy specjalistów w oparciu o specjalistyczne badania. Istotnym elementem rozpoznania jest potwierdzenie faktu, iż matka w okresie ciąży spożywała alkohol. Z pomocy Centrum Kompleksowej Diagnostyki i Terapii Dzieci z FASD mogą skorzystać wszystkie dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi (z podejrzeniem zespołu FASD) w wieku od 0 do 18 lat.

W 2018 roku najwięcej łóżek na oddziałach psychiatrycznych znajdowało się na terenie miasta Krakowa – 866 łóżek. Wynika to z tego, że w Krakowie: działa najwięcej podmiotów leczniczych oferujących stacjonarną opiekę psychiatryczną oraz znajduje się największy szpital psychiatryczny. Kolejny pod względem dostępności do łóżek stacjonarnych jest powiat wadowicki – 134 łóżka. Pozostałe łóżka psychiatryczne dostępne są w szpitalach ogólnych. W mieście Tarnowie mieszkańcy mają dostęp do 70 łóżek. W 13 powiatach województwa małopolskiego tj.: miechowskim, krakowskim, proszowickim, dąbrowskim, brzeskim, bocheńskim, tarnowskim, nowosądeckim, limanowskim, myślenickim, suskim, tatrzańskim oraz wielickim brak jest oddziałów oferujących opiekę psychiatryczną w systemie stacjonarnym – mapa 4.

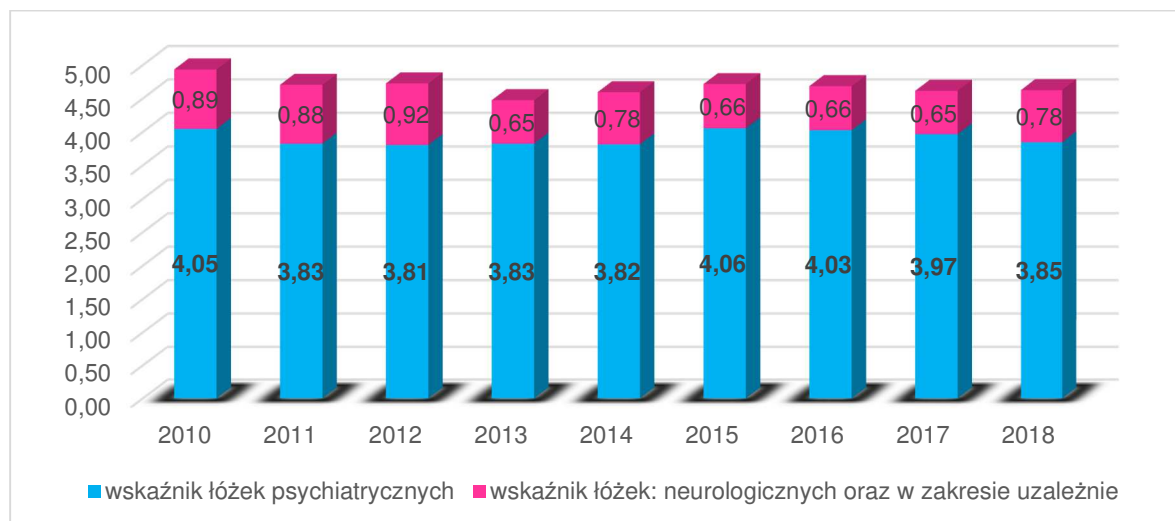
Mapa 4. Rozmieszczenie łóżek na oddziałach psychiatrycznych stacjonarnych (bez uzależnień) w szpitalach jednoprofilowych oraz wieloprofilowych na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 oraz MZ-30.

Wskaźnik łóżek psychiatrycznych oraz w zakresie leczenia uzależnień w szpitalach jednoprofilowych oraz wielospecjalistycznych na 10 000 mieszkańców w województwie małopolskim w 2018 wyniósł 4,63. Analizując liczbę łóżek psychiatrycznych w województwie małopolskim dokonano ich pomniejszenia o łóżka neurologiczne (do 2014 roku) oraz leczenia uzależnień. Po dokonanej weryfikacji liczba łóżek psychiatrycznych w Małopolsce w 2018 roku wynosiła 3,85 na 10 000 mieszkańców – wykres 5.

Wykres 5. Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 000 mieszkańców województwa małopolskiego w latach 2010-2018.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 oraz MZ-30.

2.5. Opieka długoterminowa

W 2018 roku na terenie województwa małopolskiego działały 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze posiadające oddziały psychiatryczne. W sumie dysponowały one 218 łózkami dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które potrzebują całodobowych świadczeń zdrowotnych obejmujących leczenie, pielęgnację i rehabilitację, a nie wymagających już hospitalizacji i zakończono u nich proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, a ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu – tabela 15.

Tabela 15. Liczba łóżek na oddziałach psychiatrycznych w zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Liczba łóżek
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Krakowie	87
Powiatowy Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Grojcu (p. oświęcimski)	58
Raj-Med Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (p. chrzanowski)	73
SUMA	218

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie.

W tej formie opieki jest szczególnie trudna sytuacja, ze względu na długi czas oczekiwania na przyjęcie do zakładu opiekuńczo-leczniczego o profilu psychiatrycznym. Sytuacja taka wynika z faktu, że znaczną część populacji pacjentów zakładów opiekuńczo-leczniczych psychiatrycznych stanowią osoby w średnim wieku, przebywające w ZOL-ach po kilka lub kilkanaście lat, co sprawia, że zwalnianie się miejsc z przyczyn naturalnych jest dużo rzadsze niż w zakładach opiekuńczo-leczniczych o profilach ogólnych.

2.6. Centra Zdrowia Psychicznego

Druga edycja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 założyła m.in. program pilotażowy Centrów Zdrowia Psychicznego (CZP). *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego* wprowadzono Program Pilotażowy CZP, w dokumencie znalazły się zapisy dotyczące funkcjonowania, struktury oraz organizacji Centrów Zdrowia Psychicznego.

Świadczeniodawca prowadzący CZP musi posiadać: Oddział psychiatryczny, Oddział dzienny psychiatryczny (ogólny), Poradnie zdrowia psychicznego, Zespół leczenia środowiskowego (domowego)

Centrum jest odpowiedzialne za udzielanie świadczeń i objęcie kompleksową opieką psychiatryczną wszystkich potrzebujących z terenu objętego funkcjonowaniem CZP, poprzez udzielanie świadczeń:

- stacjonarnych (psychiatrycznych, w miejscu udzielania pomocy doraźnej);
- dziennych psychiatrycznych;
- ambulatoryjnych (psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego)).

Głównymi zadaniami Centr Zdrowia Psychicznego jest koordynacja procesu udzielania świadczeń, opracowywanie indywidualnych planów terapii, zapewnienie pomocy doraźnej oraz umożliwienie pacjentowi uzyskanie informacji dotyczącej możliwych form wsparcia.

Do zadań CZP należy udzielenie pomocy:

- czynnej
- długoterminowej
- krótkoterminowej
- doraźnej
- konsultacyjnej

W Centrum w ramach poradni zdrowia psychicznego funkcjonuje Punkt Zgłoszeniowo-Koordynujący (PZK), którego zadaniem jest:

- udzielane informacji o zakresie działania CZP i możliwości uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej;
- przeprowadzenie wstępnej oceny potrzeb zdrowotnych osób zgłaszających się do PZK, uzgodnienie wstępnego planu postępowania oraz udzielenie możliwego wsparcia w zakresie zdefiniowanych potrzeb;
- uzgodnienie terminu przyjęcia i wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia psychiatrycznego, w przypadkach pilnych nie później niż 72 godziny od zgłoszenia;
- w przypadkach tego wymagających wskazanie miejsca uzyskania niezbędnego świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Centrum Zdrowia Psychicznego finansowane jest przez Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie ryczału na populację, dla świadczeń udzielanych w ramach pilotażu dla pacjentów zamieszkujących obszar działania centrum oraz przy realizacji świadczeń dla osób zamieszkujących inny obszar niż obszar działania centrum stosowane jest finansowanie „za wykonaną usługę” tj. cenę zgodnie z jednostką rozliczeniową.

Wysokość ryczału na populację w okresie rocznym stanowi iloczyn liczby osób powyżej 18r.ż. w populacji oraz wysokość rocznej stawki. Roczna stawka wynosi co najmniej 75zł i polega corocznej waloryzacji.

W lipcu 2018 roku wystartował pilotaż Centrów Zdrowia Psychicznego. Objął on w Polsce 27 takich ośrodków, które objęły swoim zasięgiem około 10 proc. populacji kraju, czyli ok. 3 mln Polaków. W założeniach do programu dołączać mają kolejne placówki.

W Małopolsce Program pilotażowy Centrów Zdrowia Psychicznego realizowany jest od 1 października 2018r. w 3 podmiotach leczniczych tj.:

- Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. Prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach,
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie

Centra Zdrowia Psychicznego posiadają odrębny sposób finansowania, tj. CZP otrzymuje tzw. ryczałt na populację wyliczany według stawki na mieszkańca oraz w przypadku udzielania świadczeń osobom spoza obszaru działania centrum-rozliczenie za udzielone świadczenie.

Tabela 16. Centra biorące udział w Pilotażu Centr Zdrowia Psychicznego.

Październik-grudzień 2018r.	Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza w Tarnowie	Szpital Specjalistyczny im. Henryka Klimowicza w Gorlicach
	Kraków dzielnica Śródmieście Populacja: 118 803	Tarnów- całe miasto Populacja: 93 000	Powiat Gorlicki Populacja: 87 786
Liczba pacjentów z populacji objętych opieką w ramach CZP	1522	1886	1253
Liczba pacjentów z populacji korzystających ze świadczeń poza CZP	4846	464	253
Liczba pacjentów spoza obszaru działania centrum, którym udzielono świadczeń w ramach umowy CZP	4778	1920	290

Mapa 5. Rozmieszczenie zasobów opieki psychiatrycznej stacjonarnej i Centr Zdrowia Psychicznego na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM

Centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży:

W 2012 roku zostało zawarte porozumienie między Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem im. św. Ludwika w Krakowie oraz Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie – w zakresie wzajemnej współpracy i udzielania świadczeń zdrowotnych i konsultacji pediatrycznych i psychiatrycznych pomiędzy jednostkami. W ramach porozumienia powołane zostało Małopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (Oddziały Psychiatrii Dzieci, Oddziały Psychiatryczne Dziennego Pobytu, Poradnia Zdrowia Psychicznego).

Mapa 6. Rozmieszczenie zasobów opieki psychiatrycznej (ambulatoryjnej, dziennej, środowiskowej, stacjonarnej, długoterminowej) na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych z przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki, Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie oraz na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29 i MZ-30.

Aktualna mapa zasobów w zakresie dostępnych form leczenia psychiatrycznego w województwie wskazuje, że w każdym powiecie województwa małopolskiego istnieje przynajmniej jedna forma leczenia. Po analizie i wnioskach płynących z realizowanego pilotażu, na bazie istniejących zasobów mogą też powstawać kolejne CZP celem rozwijania dostępności do tej formy leczenia dla mieszkańców.

2.7. Zasoby kadrowe

Z danych wynika, że w 2018 roku na terenie województwa małopolskiego liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii wyniosła łącznie 383, w tym posiadających pierwszy stopień specjalizacji wyniosła 213, drugi stopień specjalizacji oraz specjalizację wyniosła 170. Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży wyniosła łącznie 24, w tym z pierwszym stopniem specjalizacji 5, z drugim stopniem specjalizacji wyniosła 19.– tabela 16. Występuje systemowy brak wykwalifikowanej kadry w dziedzinie psychiatrii, w szczególności psychiatrii dzieci i młodzieży, a szkoleniem w tym zakresie zainteresowanych jest niewielu lekarzy. Obserwowany jest konsekwentny odpływ lekarzy psychiatrów wieku rozwojowego do praktyk prywatnych. Powoduje to nasilenie zjawiska rozwarstwienia społecznego w dostępie do opieki psychiatrycznej i psychoterapeutycznej.

Tabela 17. Liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii oraz w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Wyszczególnienie	Stopień specjalizacji		SUMA
	I	II	
Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii	213	170	383
Lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży	5	19	24

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Okręgowe Izby Lekarskie.

Dane pokazują, że w 2018 roku liczba specjalistów w: dziedzinie psychologii klinicznej na terenie województwa małopolskiego wyniosła 128, dziedzinie psychologii ogólnej 13 – tabela 17.

Tabela 18. Liczba specjalistów w dziedzinie psychologii na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

Wyszczególnienie	Stopień specjalizacji		Specjalności uzyskane "nowym trybem"	SUMA
	I	II		
Specjaliści w dziedzinie psychologii klinicznej	39	41	48	128
Specjaliści w dziedzinie psychologii ogólnej	9	4	X	13

x - specjalizacja nie występuje

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie

Z analizy danych wynika, że na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku pracowało 410 pielęgniarek posiadających specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego – tabela 18.

Tabela 19. Liczba pielęgniarek posiadających specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego pracujący według podstawowego miejsca zatrudnienia na terenie województwa małopolskiego w 2018 roku.

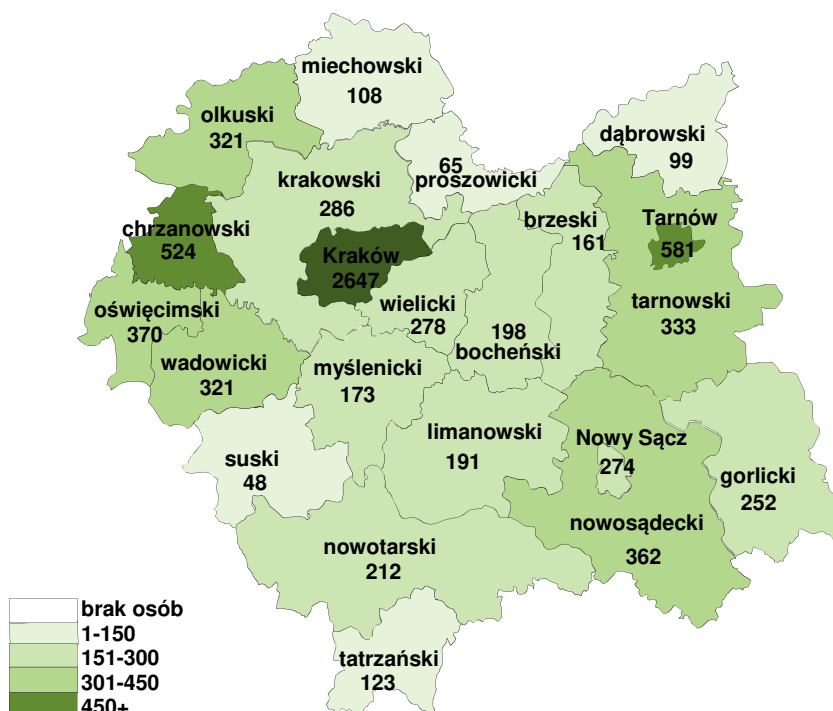
Wyszczególnienie	Pielęgniarki razem	W tym	
		ze specjalizacją	z ukończonym kursem kwalifikacyjnym
Specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego	410	94	316

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

2.8. Pomoc społeczna

Jedną z form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi są specjalistyczne usługi opiekuńcze (zadanie zlecone gminom) kierowane do osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W 2018 roku objęto tym rodzajem usług 7945 osób (o 8 razy więcej niż w 2017 roku), zamieszkujących 87 gmin. Ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystali najczęściej, podobnie jak w latach ubiegłych, mieszkańcy miasta Krakowa (2 647 osób), a także powiatu chrzanowskiego (524 osoby) i miasta Tarnów 581 osób. Usługi były świadczone na terenie wszystkich powiatów w województwie – mapa 6.

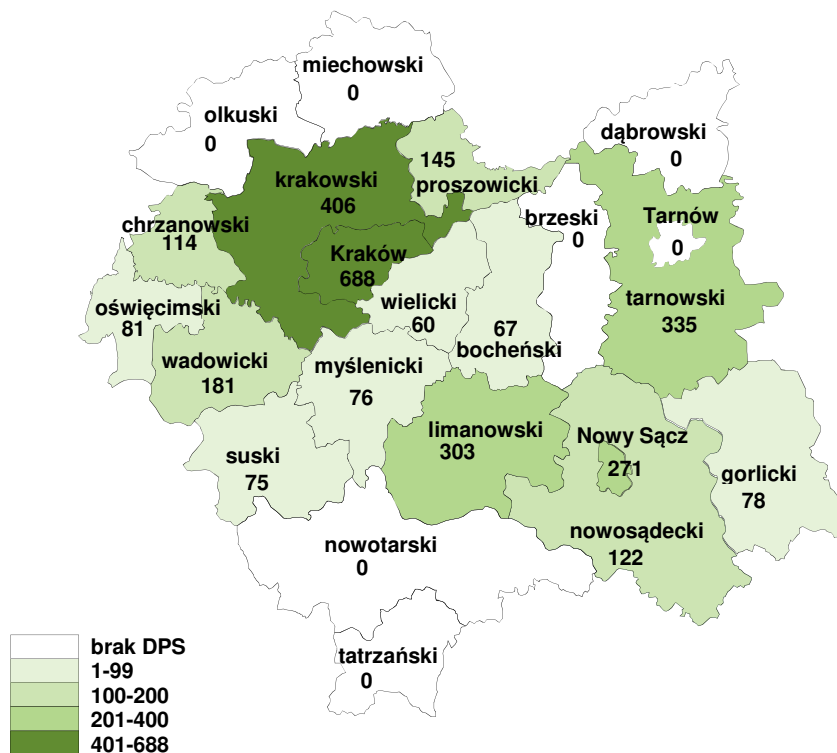
Mapa 7. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Małopolsce w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie na podstawie danych ze Sprawozdania MPIPS-03 za rok 2018.

W 2018 roku w Małopolsce funkcjonowało 27 Domów Pomocy Społecznej, które dysponowały łącznie 3 002 miejscami pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych. Najwięcej miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych oferowanych było w Krakowie (3 DPS, 688 miejsc). Następnie ponad 406 miejsc dostępnych było w 4 domach pomocy społecznej działających na terenie powiatu krakowskiego, kolejno 335 miejsc dostępnych było w 3 domach pomocy społecznej powiatu tarnowskiego, a 4 placówki powiatu limanowskiego dysponowały 303 miejscami. W Nowym Sączu i powiecie wadowickim funkcjonowały po 2 DPS oferujące odpowiednio: 271 i 181 miejsc. W pozostałych powiatach funkcjonowało po jednym domu pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych, w których oferowano się od 60 do 145 miejsc. Na terenie 7 małopolskich powiatów tj.: miasto Tarnów oraz powiaty: brzeski, dąbrowski, mięchowski, nowotarski, olkuski i tatrzański nie funkcjonowały domy o takim profilu – mapa 7 oraz tabela 20.

Mapa 8. Domy Pomocy Społecznej – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Tabela 20. Domy Pomocy Społecznej – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Lp.	Powiat	Adres	2018 rok
1	m. Kraków	Dom Pomocy Społecznej os. Szkolne 28, 31-907 Kraków	50 miejsc
2		Dom Pomocy Społecznej ul. Krakowska 55, 31-066 Kraków	260 miejsc
3		Dom Pomocy Społecznej ul. Łanowa 41, 30-725 Kraków	378 miejsc
4	m. Nowy Sącz	Dom Pomocy Społecznej ul. Nawojowska 155, 33-300 Nowy Sącz	91 miejsc
5		Dom Pomocy Społecznej ul. Nawojowska 159, 33-300 Nowy Sącz	180 miejsc
6	bocheński	Dom Pomocy Społecznej ul. Karolina 14g, 32-064 Bochnia	67 miejsc
7	chrzanowski	Dom Pomocy Społecznej im. Adama Starzeńskiego w Plazie ul. Wiosny Ludów 4, 32-552 Plaza	114 miejsc
8	gorlicki	Dom Pomocy Społecznej Klimkówka 67, 38-312 Ropa	78 miejsc
9	krakowski	Dom Pomocy Społecznej Czerna 110, 32-065 Krzeszowice	95 miejsc
10		Dom Pomocy Społecznej ul. Kasztanowa 20, 32-088 Owczary	99 miejsc
11		Dom Pomocy Społecznej oo. Bonifratrów Konary 21, 32-040 Świątniki Górne	63 miejsca
12		Dom Pomocy Społecznej ul. Słoneczna 3, Więckowice 32-082 Bolechowice	149 miejsc
13	limanowski	Dom Pomocy Społecznej ul. Rakoczego 9, 34-730 Mszana Dolna	48 miejsc
14		Dom Pomocy Społecznej Szczyrzyc 182, 34-623 Szczyrzyc	99 miejsc
15		Dom Pomocy Społecznej „Diana” Kasina Wielka 448, 34-741 Kasina Wielka	66 miejsc
16		Dom Pomocy Społecznej Raba Niżna 1, 34-730 Mszana Dolna	90 miejsc
17	myślenicki	Dom Pomocy Społecznej „Biały Potok” Trzemeśnia 377, 32-425 Trzemeśnia	76 miejsc
18	nowosądecki	Dom Pomocy Społecznej Zbyszycze 12, 33-318 Gródek n/Dunajcem	122 miejsca
19	oświęcimski	Dom Pomocy Społecznej Braci Albertynów ul. Bł. Faustyny 4, 32-652 Bulowice	81 miejsc

Tabela 21. Środowiskowe Domy Samopomocy w 2018 roku. Stan na dzień 31.12.2018r.

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu gminnym			2018 rok	Typ ŚDS
Lp.	Gmina	Adres	Ilość miejsc	
1	Biecz p. gorlicki	ŚDS w Bieczu ul. Parkowa 1 38-340 Biecz z filią w Gorlicach ul. Wyszyńskiego 19	34	B, C
2	Biskupice p. wielicki	ŚDS Tomaszkowice 455, 32-020 Wieliczka	38	A, B
3	Charsznica p. miechowski	ŚDS Jelcza 219, 32-660 Charsznica	30	A, B, C
4	Chelmek p. oświęcimski	ŚDS ul. Kochanowskiego 1, 32-660 Chelmek	30	A
5	Gdów p. wielicki	ŚDS Zagórzany 109, 32-420 Gdów	41	A, B, C
6	Jabłonka p. nowotarski	ŚDS ul. Tetmajera 43, 34-480 Jabłonka	24	B
7	Jerzmanowice-Przegonia p. krakowski	ŚDS Jerzmanowice 371b, 32-048 Jerzmanowice	25	A, B, C
8	Klucze p. olkuski	ŚDS ul. Źródłana 3, 32-310 Klucze	35	A, B, C
9	Koziów p. miechowski	ŚDS Kępie 16, 32-241 Kępie	20	A, B, C
10	Kraków	ŚDS al. Pokoju 7, 30-002 Kraków	21	B
11		ŚDS os. Młodości 8, 31-908 Kraków	57	A
12		ŚDS os. Słoneczne 15, 31-958 Kraków	23	C
13		ŚDS os. Szkolne 30, 31-978 Kraków	30	B, C
14		ŚDS os. Tysiąclecia 86, 31-610 Kraków	29	B
15		ŚDS os. Wandy 23, 31-907 Kraków	15	B, C
16		ŚDS ul. Aleksandry 1 – Filia przy ul. Teligi 26 b, 30-835 Kraków	60	B
17		ŚDS ul. Grottgera 3, 30-031 Kraków	22	B
18		ŚDS ul. Józefa 1, 31-056 Kraków	22	A
19		ŚDS ul. Kurczaba 5, 30-868 Kraków	22	C
20		ŚDS ul. Olszańska 5, 31-126 Kraków	47	A
21		ŚDS ul. Pasteura 1, 31-222 Kraków z filią przy ul. Komandosów 18, 30-334 Kraków	58	A, B
22	ŚDS ul. Piekarska 3, 31-067 Kraków	48	B	
23	Krynica Zdrój p. nowosądecki	ŚDS ul. Źródłana 59, 33-380 Krynica Zdrój	40	A, B, C
24	Krzeszowice p. krakowski	ŚDS ul. Ks. Mądrzycha 32, 32-065 Wola Filipowska	32	A, B, C
25	Laskowa p. limanowski	ŚDS Ujanowice, 34-603 Ujanowice	28	A, B
26	Limanowa p. limanowski	ŚDS ul. Kilińskiego 11, 34-600 Limanowa	35	A, B
27	Lisia Góra p. tarnowski	ŚDS ul. Sucharskiego 3a, 33-140 Lisia Góra	32	A, B
28	Miechów p. miechowski	ŚDS ul. Szpitalna 1, 32-200 Miechów	30	A, B, C
29	Niepołomice p. wielicki	ŚDS ul. Targowa 5, 32-005 Niepołomice	46	A, B
30	Nowe Brzesko p. proszowicki	ŚDS Gruszów 28, 32-120 Nowe Brzesko	30	A, B, C
31	Nowy Targ p. nowotarski	ŚDS ul. Podtatrzańska 47a, 34-400 Nowy Targ	30	B, C
32	Nowy Wiśnicz p. bocheński	ŚDS Muchówka 157, 32-720 Nowy Wiśnicz	35	A, B, C
33	Olesno p. dąbrowski	ŚDS Oleśnica 73, 33-200 Dąbrowa Tarnowska	34	A, B
34	Oświęcim p. oświęcimski	ŚDS ul. Słowackiego 1a, 32-600 Oświęcim	70	A, B, C
35	Raciechowice p. myślenicki	ŚDS Zegartowice 114, 32-415 Raciechowice z filią w Komornikach 98	64	A, B
36	Raclawice p. miechowski	ŚDS Kościejów 52, 32-222 Kościejów	30	A, B, C

37	Radłów p. tarnowski	ŚDS Siedlce 72, 33-130 Radłów	30	A, B
38	Radziemice p. proszowicki	ŚDS Wrocimowice 4, 32-107 Raciechowice	25	A, B, C
39	Ryglice p. tarnowski	ŚDS ul. Ks. J. Wyrwy 6, 33-160 Ryglice	25	A, B
40	Rzepiennik Strzyżewski p. tarnowski	ŚDS Rzepiennik Biskupi 293, 32-163 Rzepiennik Strzyżewski	25	A, B, C
41	Słomniki p. krakowski	ŚDS Miłocice 32, 32-090 Słomniki	25	B
42	Stary Sącz p. nowosądecki	ŚDS Cyganowice 95, 33-340 Stary Sącz	38	A, B
43	Szczawnica p. nowotarski	ŚDS Park Dolny 6, 34-460 Szczawnica	33	B
44	Szczucin p. dąbrowski	ŚDS Dąbrowica 196, 33-230 Szczucin	40	A, B, C
45	Trzciana p. bocheński	ŚDS Rdzawa 1, 32-733 Trzciana	47	A, B, C
46	Wieliczka p. wielicki	ŚDS os. Sienkiewicza 24, 32-020 Wieliczka	45	A
47	Wieprz p. wadowicki	ŚDS Wieprz 995, 34-122 Wieprz	25	B
48	Wolbrom p. olkuski	ŚDS ul. Skalska 20, 32-340 Wolbrom	39	A, B
49	Zabierzów p. krakowski	ŚDS Radwanowice 1, 32-064 Rudawa	35	A, B
50	Zielonki p. krakowski	ŚDS Wola Zachariaszowska ul. Świętego Floriana 19, 32-087 Zielonki	29	A, B, C
51	Żegocina p. bocheński	ŚDS Żegocina 232a, 32-731 Żegocina	35	A, B, C
RAZEM GMINNE			1 763	-

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu powiatowym			2017 rok	Typ SDS
Lp.	Powiat	Adres	Ilość miejsc	
52	m. Nowy Sącz	ŚDS ul. Nawojowska 159a, 33-300 Nowy Sącz	60	A, B
53	m. Tarnów	ŚDS ul. Fatimska 6, 33-100 Tarnów	60	B
54		ŚDS ul. Piotra Skargi 29a, 33-100 Tarnów	45	A, C
55	bocheński	ŚDS ul Karolina 14f , 32-700 Bochnia	27	A, B
56	brzeski	ŚDS ul. Kościuszki 33, 32-800 Brzesko	55	A, B, C
57	chrzanowski	ŚDS ul. dr. Jana Gołąba 2, 32-551 Babice	23	A, B
58		ŚDS ul. Kolonia Stella 11, 32-500 Chrzanów	43	A, B
59	gorlicki	ŚDS ul. Michalusa 18 z filią ul. Węgierska 28, 38-350 Bobowa	65	A, B
60	krakowski	ŚDS ul. Węgierska 5, 32-050 Skawina	36	A, B, C
61		ŚDS Wola Kalinowska 52a, 32-045 Sułoszowa	30	A, B
62		ŚDS Konary 21, 32-040 Świątniki Górne	35	A, B, C
63	myślenicki	ŚDS ul. 1-ego Maja 66, 32-440 Sułkowice z filią w Lubniu 475	55	A, B
64		ŚDS "Magiczny Domek" w Myślenicach os. 1000-lecia 18A 32-400 Myślenice	28	B
65	nowosądecki	ŚDS ul. Piłsudskiego 119, 33-370 Muszyna	42	A, B
66		ŚDS Zbyszyce 12, 33-318 Gródek nad Dunajcem	32	A, B
67	nowotarski	ŚDS ul. J. Kazimierza 22 „Promyk” z Filią w Rabce Zdrój, ul. Jordana 3 „Radość Życia”, 34-400 Nowy Targ	65	A, B
68	olkuski	ŚDS ul. Piłsudskiego 21, 32-300 Olkusz	45	A, B, C
69	oświęcimski	ŚDS ul. Żwirki i Wigury 27a z placówką w Brzeszczach, 32-650 Kęty, ul. Mickiewicza 2, 32-620 Brzeszcze,	40	A, B
70	proszowicki	ŚDS ul. Małopolska 36, 32-109 Pałecznica	30	A, B, C
71		ŚDS ul. 3-go Maja 2, 32-100 Proszowice	63	A, B, C
72	suski	ŚDS ul. Banacha 1, 34-240 Jordanów	30	A, B

73		ŚDS Nowodworze 64, 33-112 Tarnowiec	30	A, B
74	tarnowski	ŚDS Karwodrza 116, 33-170 Tuchów	30	A, B
75		ŚDS Stróże 1, 32-840 Zakliczyn	20	A, B
76	wadowicki	ŚDS ul. Wojtyłów 16 wraz z filią ul. Daszyńskiego 12, 34-120 Andrychów	70	A
77	wielicki	ŚDS Brzezie 338, 32-014 Brzezie	35	A, B, C
78		ŚDS Śledziejowice 336, 32-020 Wieliczka	23	B, C
RAZEM POWIATOWE			1 117	-
SUMA			2 880	-

A - dla osób chorych psychicznie

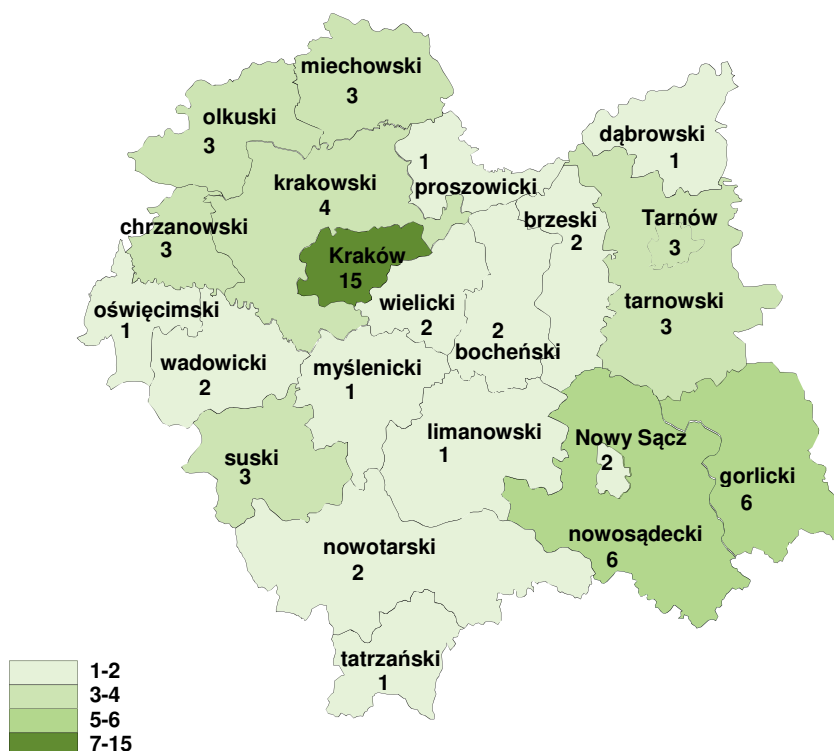
B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

C - domy dla osób wykazujących inne niż przewlekłe choroby psychiczne lub niepełnosprawność intelektualną, przewlekłe zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

W 2018 roku funkcjonowało w województwie małopolskim 68 warsztatów terapii zajęciowej. Dostęp do tego rodzaju wsparcia mieli mieszkańcy każdego z powiatów regionu. Na terenie poszczególnych powiatów zlokalizowanych było od 1 (na terenie 6 powiatów tj.: dąbrowski, limanowski, myślenicki, oświęcimski, proszowicki, tatrzański) do 15 warsztatów (miasto Kraków). Najwięcej WTZ funkcjonowało w Krakowie, po 6 w powiatach: gorlickim i nowosądeckim, 5 w powiecie krakowskim. Kadra małopolskich warsztatów terapii zajęciowej liczyła w 2018 r. 934 osoby, średnio pojedynczy warsztat dysponował 14 pracownikami. W 2017 roku w Małopolsce w zajęciach WTZ uczestniczyło łącznie 2 2707 osób z niepełnosprawnościami – mapa 9.

Mapa 10. Warsztaty terapii zajęciowej w Małopolsce w 2018 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie na podstawie danych za 2018 rok. Dane pochodzą ze sprawozdania Ocena Zasobów Pomocy Społecznej i informacji pozyskanych z MOPS w Krakowie.

W 2018 roku na terenie województwa małopolskiego funkcjonowało 10 Zakładów Aktywności Zawodowej, w których zatrudniano 167 osób chorujących psychicznie. Po dwa zakłady zlokalizowane były w Krakowie i powiecie nowosądeckim (w gminach Grybów i Nawojowa), a pozostałe 6 w powiatach: brzeskim, krakowskim, miechowskim, olkuskim oraz tarnowskim, a także mieście Tarnów. W Małopolsce systematycznie rośnie liczba Zakładów Aktywności Zawodowej dzięki temu wzrasta liczba miejsc pracy w których mogą podjąć zatrudnienie osoby z chorobami psychicznymi – tabela 22.

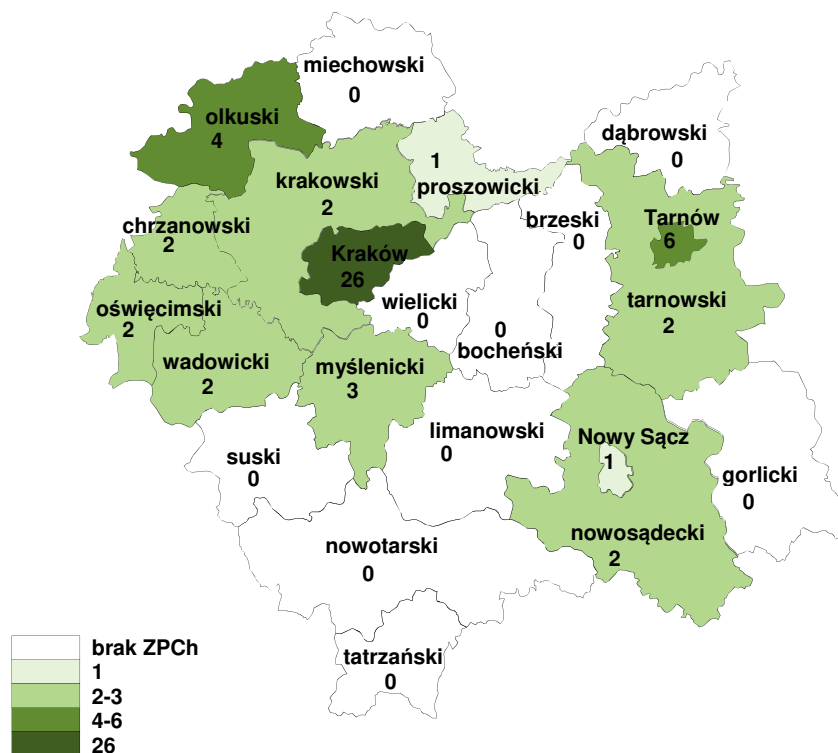
Tabela 22. Liczba osób chorujących psychicznie zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej na przestrzeni lat 2008-2018.

Lp.	Nazwa podmiotu	2008 rok	2009 rok	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
1	Stowarzyszenie Rodzin Zdrowie Psychiczne, ZAZ U Pana Cogito	21	21	21	21	22	22	21	22	22	22	25
2	Stowarzyszenie Kulturalno Oświatowe Piast, ZAZ Piast	23	29	21	21	35	25	25	44	41	42	44
3	Stowarzyszenie Pomocy Szansa w Witowicach, ZAZ w Witowicach	8	8	8	7	14	14	13	13	13	13	13
4	Konwent OO. Bonifratrów w Konarach, ZAZ Konary	26	26	26	26	28	23	22	17	20	20	16
5	Stowarzyszenie Integryjne Aktywizacji Zawodowej Szansa, ZAZ Pensjonat na Wzgórzach	19	20	19	19	21	20	21	21	20	20	21
6	Spółdzielnia Socjalna Opoka, ZAZ Opoka	-	-	-	-	7	9	7	9	8	8	8
7	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach, ZAZ w Stróżach	-	-	-	-	-	-	-	19	6	8	8
8	Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu; ZAZ w Nawojowej	-	-	-	-	-	-	-	11	12	12	15
9	Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej ZAZ „Słoneczne Wzgórze” w Tarnowie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	16
10	Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łysej Górze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	9
SUMA		97	104	95	94	127	113	109	156	142	163	167

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych uzyskanych od ZAZ-ów.

Z roku na rok ubywa zakładów pracy chronionej. Na początku 2019 r. w województwie małopolskim funkcjonowały 53 zakłady pracy chronionej (ZPCh), o 10 mniej niż przed rokiem oraz o 37 mniej w porównaniu do 2014 roku. Zlokalizowane były one na terenie 12 powiatów, z czego większość w miastach na prawach powiatu: 26 zakładów zlokalizowanych jest w Krakowie (o 5 mniej niż w 2018 r.), a 6 w Tarnowie (o 4 mniej niż przed rokiem). Natomiast niepełnosprawni mieszkańcy dziesięciu powiatów nie mają możliwości podjęcia pracy w zakładzie pracy chronionej w gminie, w których mieszkają. Były to powiaty: bocheński, brzeski, dąbrowski, gorlicki, limanowski, miechowski, nowotarski, suski, tatrzański i wielicki⁷⁰. – mapa 10.

Mapa 11. Zakłady pracy chronionej w Małopolsce w 2019 roku.

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie na podstawie wykazu zakładów pracy chronionej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (dostęp: 01.03.2019 r.)

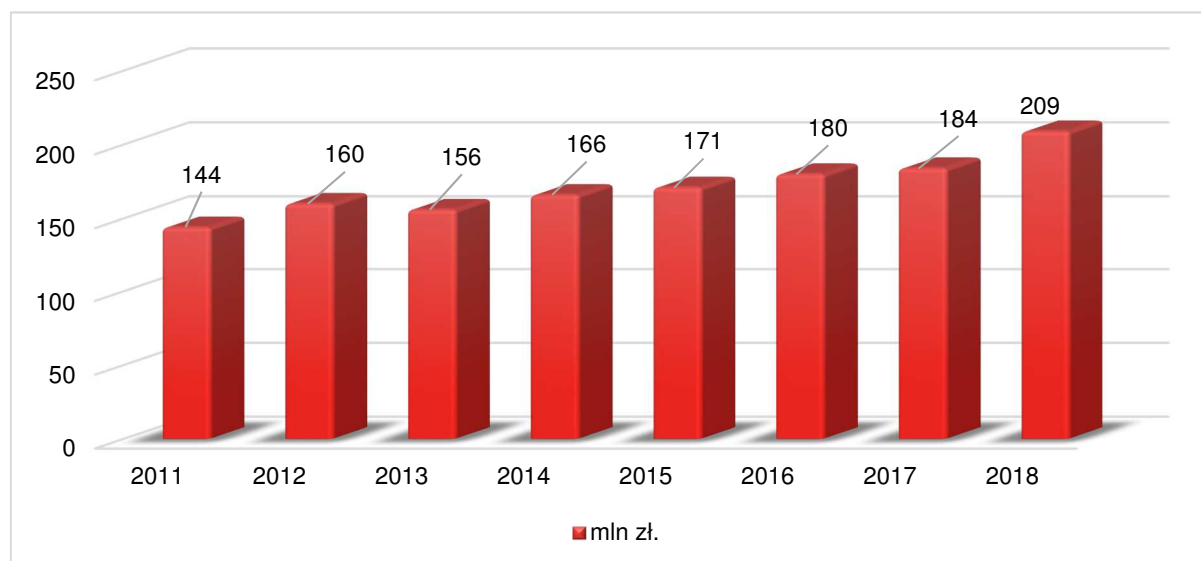
Rozdział 3

Finansowanie Programu

3.1. Kontraktowanie świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej

Kluczowym zagadnieniem dotyczącym finansowania psychiatrii z jej kompleksowym zakresem udzielania świadczeń medycznych w rodzaju: psychiatria i leczenie uzależnień, jest zapewnienie odpowiedniego jej finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Na przestrzeni ostatnich lat nakłady na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień systematycznie rosły, natomiast ciągle dotychczasowy poziom finansowania jest niewystarczający i nie zabezpiecza całkowitych kosztów wykonywanych usług w większości zakresów – wykres 6.

Wykres 6. Nakłady MOZ NFZ na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień w latach 2011-2018 w mln zł

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na podstawie danych uzyskanych od Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień jest na poziomie ok. 3% wartości całego kontraktu dla Małopolski co pozostaje niezmiennie na przestrzeni ostatnich lat. Jednym z postulatów zgłaszanych przez środowiska związane z opieką psychiatryczną jest podniesienie udziału procentowego finansowania świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w stosunku do wartości całkowitych środków finansowych przeznaczonych do rozdysponowania w poszczególnych rodzajach świadczeń przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2018 roku wartość kontraktu w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w województwie małopolskim wynosiła 208 948 057,30 zł. Z danych wynika, że największa pula środków została zakontraktowana w Krakowie – 124 273 181,32 zł, związane jest to z faktem, że w Krakowie działa największy szpital psychiatryczny w Małopolsce, ponadto jest największa ilość łóżek na oddziałach stacjonarnych, miejsc na oddziałach dziennych, zespołów leczenia środowiskowego oraz poradni zdrowia psychicznego – tabela 23.

Tabela 23. Nakłady MOZ NFZ na opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień w 2018 roku w podziale na powiaty województwa małopolskiego.

Powiat	Wartość kontraktu w zł
m. Kraków (z CZP)	124 273 181,32
m. Nowy Sącz	3723920,35
m. Tarnów (z CZP)	12348400,04
bocheński	1 186 182,90
brzeski	1 304 991,45
chrzanowski	5 933 667,79
dąbrowski	259 837,00
Gorlicki (z CZP)	7 735 251,00
krakowski	2 463 434,34
limanowski	2 353 131,20
miechowski	1 423 451,70

Powiat	Wartość kontraktu w zł
myślenicki	2 822 402,46
nowosądecki	510 545,45
nowotarski	7 510 831,77
olkuski	4 743 894,50
oświęcimski	7 871 552,30
proszowicki	432 457,75
suski	1 186 479,00
tarnowski	964 574,79
tatrzański	727 466,40
wadowicki	17 481 159,85
wielicki	1 691 243,94
SUMA:	208 948 057,30

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2018 roku Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień dla dwóch działających w województwie małopolskim szpitali psychiatrycznych przeznaczył w sumie 86 202 527,95 zł, co stanowi 41% całego kontraktu w tym zakresie dla Małopolski. Z danych wynika, że Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie w 2018 roku posiadał kontrakt w wysokości 69 619 920,70 zł (tj. 33% całego kontraktu w województwie małopolskim). Spośród całego kontraktu Szpital Babińskiego posiadał najwyższą kwotę na stacjonarne świadczenia psychiatryczne dla dorosłych tj. w wysokości 18 641 475,50 zł. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie w 2018 roku posiadał kontrakt w wysokości 16 582 607,25 zł (tj. 8% całego kontraktu dla województwa na ten rodzaj świadczeń) – tabela 24.

Tabela 24. Wartość kontraktów w szpitalach psychiatrycznych w podziale na podmioty oraz rodzaj świadczeń w 2018 roku.

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu
Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	2 748 048,00 zł
	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	988 305,30 zł
	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych	2 413 564,50 zł
	Leczenie środowiskowe (domowe)	7 687 404,00 zł
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	18 641 475,50 zł
	Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej	4 513 260,00 zł
	Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych	2 112 084,00 zł
	Świadczenia psychogeriatryczne	9 070 273,50 zł
	Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia	3 509 948,00 zł
	Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia	7 338 764,00 zł
	Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	293 713,90 zł
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	2 256 849,00 zł
	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	4 604 931,00 zł
	Świadczenia rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza)	2 985 780,00 zł
	Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	455 520,00 zł
Razem Szpital Babińskiego	69 619 920,70 zł	

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	517 330,50 zł
	Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	37 798,35 zł
	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	309 025,80 zł
	Świadczenia dzienne leczenia uzależnień	313 204,60 zł
	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	7 230 755,00 zł
	Świadczenia psychogeriatryczne	2 026 039,50 zł
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	2 201 492,50 zł
	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne	3 651 445,00 zł
	Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	295 516,00 zł
Razem Szpital w Andrychowie		16 582 607,25 zł
SUMA:		86 202 527,95 zł

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Łączna wartość kontraktów oddziałów stacjonarnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w szpitalach ogólnych w 2018 roku wynosiła 39 267 682,46 zł. Spośród wszystkich podmiotów największy kontrakt za świadczenia psychiatryczne dla dorosłych posiadał Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie – 6 624 125,75 zł. Wynika to z faktu, że podmiot ten w 2018 roku posiadał największą ilość łóżek stacjonarnych (70 łóżek,) spośród wszystkich szpitali wieloprofilowych posiadających w swoich strukturach stacjonarne oddziały psychiatryczne – tabela 25.

Tabela 25. Wartość kontraktów oddziałów stacjonarnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w szpitalach ogólnych w podziale na podmioty oraz rodzaj świadczeń w 2018 roku.

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu w zł
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie Sp. z o.o.	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 439 569,25
	Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	507 804,00
Razem Szpital Rydygiera		2 947 373,25
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	1 284 564,50
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 532 369,00
	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	2 142 771,50
Razem Szpital Uniwersytecki		4 675 140,50
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 142 070,75
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	1 692 340,50
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 369 298,75
	Leczenie uzależnień stacjonarne	3 254 827,00
Razem Szpital w Tarnowie		6 624 125,75
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	1 693 800,34
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 977 352,00
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	1 184 626,50
Razem Szpital w Gorlicach		4 161 978,50
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	2 683 616,00
	Leczenie uzależnień stacjonarne	1 599 688,00
	Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	229 632,00

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą	Nazwa zakresu świadczeń	Wartość kontraktu w zł
	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	1 767 428,62
Razem Szpital w Nowym Targu		6 280 364,62
Nowy Szpital w Olkuszu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 616 797,75
Szpital Powiatowy im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych	3 149 126,00
SUMA:		39 267 682,46

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Łączna wartość kontraktów na świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w Centrach Zdrowia Psychicznego w 2018 roku wynosiła 2 375 758,50 zł.

Tabela 26. Wartość kontraktów na świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w Centrach Zdrowia Psychicznego w 2018 roku.

Powiat	Wartość kontraktu w zł
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	994 347,00 zł
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	487 560,00 zł
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	893 851,50 zł
SUMA:	2 375 758,50 zł

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

3.2. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie

Samorząd Województwa podejmuje działania profilaktyczne z zakresu zdrowia psychicznego, w 2018 roku opracowano regionalny program zdrowotny pod nazwą: „Program profilaktyki chorób od stresu u osób pracujących na terenie Województwa Małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji.”, którego celem jest: zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem u osób pracujących w województwie Małopolskim, które z racji wykonywanej pracy lub wieku są zagrożone podwyższonym poziomem stresu. Grupą docelową są osoby pełnoletnie pracujące lub mieszkające w woj. Małopolskim w wieku aktywności zawodowej wykonujące zawody/ będące na stanowiskach o podwyższonym poziomie stresu lub osoby w wieku 30-39 lat lub osoby powyżej 50 roku życia.

Program ma charakter warsztatów w 4 modułach po 6 godzin edukacyjnych przeprowadzonych w weekendy (soboty i niedziele). Zgodnie z opinią ekspertów warsztaty są jedną z najskuteczniejszych form interwencji, która kładzie akcent głównie na praktykę.

Program w 2018r. otrzymał pozytywną ocenę AOTMiT. W listopadzie 2018 r. Wojewódzki Urząd Pracy 2018r. ogłosił i przeprowadził konkurs w którym wyłoniono realizatorów projektu.

Program finansowany jest z Regionalnego Programu Operacyjnego (**RPO WM 2014-2020**).

Okres realizacji programu: Lata **2019 – 2021**

Szacuje się, że Program do 2021 roku pozwoli objąć wsparciem około 1 800 osób. Planowane koszty całkowite przy założeniu wsparcia profilaktycznego dla ok. 1820 osób i średniego maksymalnego wsparcia na osobę w kwocie 1500 wynoszą **ok. 2,7 mln zł.**

Realizacja projektu przewidziana jest w roku 2019.

Tabela 27. Realizatorzy Programu profilaktyki chorób od stresowych u osób pracujących na terenie województwa małopolskiego na lata 2019-2021 z perspektywą kontynuacji, wyłonieni w ramach konkursu.

Nazwa wnioskodawcy	Tytuł projektu	Kwota ogółem
Michał Matura Niepołomickie Centrum Profilaktyczno -Lecznicze	Realizacja Programu profilaktyki chorób od stresowych u osób pracujących przez Niepołomickie Centrum Profilaktyczno - Lecznicze	792 416,26 zł
Nowy Szpital w Olkuszu Sp. z o.o.	Wszystko pod kontrolą - program profilaktyki chorób od stresowych dla osób aktywnych zawodowo na terenie powiatu olkuskiego, realizowany przez Nowy Szpital w Olkuszu Sp. z o.o.	352 850,00 zł
ENTRUM REKREACYJNO-LECZNICZE "GLINIK" sp. z o.o. S.K.A.	Warsztaty antystresowe w Wysowej - Zdroju	224 775,00 zł
Centrum Medyczne Maszachaba Sp. z o. o.	Wsparcie pracujących w radzeniu sobie ze stresem	494,371,25 zł
		SUMA: 1 864 412,51 zł

Źródło: www.rpo.malopolska.pl

3.3. Środki finansowe przeznaczone przez Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego

W 2018 roku Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego przeznaczyło w sumie 2 957 992 zł. Dla Szpitala babińskiego dotacja w roku 2018 wyniosła łącznie : 2 741 329 zł , natomiast dla Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie: 216 663 zł

Szpital Kliniczny im. Dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie

W celu dalszego rozwoju Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie, konieczna okazała się modernizacja istniejącej bazy leczenia psychiatrycznego. Na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego poprzez modernizację obiektów Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie w 2018 roku przeznaczono kwotę 2 741 329 zł. W ramach tych środków zrealizowano zadania:

- wykonano wewnętrzne prace dostosowawcze budowlano-instalacyjne wynikające z nakazów Państwowego Inspektora Sanitarnego oraz wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia (program dostosowawczy) w budynkach szpitalnych nr 2A, 4A, 5C i 7A .
- Zakupiono niezbędne wyposażenie (doposażenie) oddziałów szpitalnych nr 5D i 7F.
- Prowadzony był także nadzór inwestorski elektryczny w ramach prowadzonych prac dostosowawczych.

Wykonane prace pozwoliły na stworzenie właściwych warunków sanitarno-higienicznych i technicznych w poszczególnych pomieszczeniach szpitalnych oraz poprawiły warunki hospitalizacji pacjentów i pracy personelu.

- W budynku 2A, gdzie mieści się Oddziału Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu przeprowadzono modernizację systemu monitoringu oddziału 2A (w tym zakup niezbędnego wyposażenia i wykonanie prac instalacyjno-budowlanych).
- Ponadto Szpital sukcesywnie przeprowadza remonty konserwatorskie budynków Szpitalnych (między innymi w zakresie elewacji i dachów) wchodzących w skład zabytkowego zespołu szpitalno-parkowego Kobierzyn, celem zabezpieczenia substancji budowlanej oraz odtworzenia dawnej świetności ponad 100 letnich budynków wykorzystywanych dla potrzeb działalności leczniczej. Wykonane zostały prace budowlano-konserwatorskie w zakresie remontu elewacji budynku szpitalnego nr 4A (II etap – dokończenie prac rozpoczętych w 2017r. i zakończenie inwestycji) oraz remontu dachu budynku nr 28. Dzięki wykonaniu powyższych prac budynki zostały zabezpieczone przed dalszym niszczeniem oraz odzyskały swoją dawną świetność.

Dla zapewnienia bieżącej działalności leczniczej szpitala oraz uzupełnienia i unowocześnienia wyposażenia zrealizowano w 2018r. zakup i dostawę wyposażenia dla oddziałów szpitalnych, w tym:

- zakupiono i dostarczono niezbędne urządzenia i sprzęt medyczny,
- zakupiono niezbędny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem,
- zakupiono i zamontowano miernik dawki pacjenta do aparatu rendgenodiagnostycznego w pracowni RTG,
- - dostarczono i zamontowano niezbędne wyposażenie (dla oddziałów: 3A, 5D, 7F) - meble i sprzęt (łóżka, szafki przyłóżkowe, szafy ubraniowe, zabudowy, itp.) dla oddziałów szpitalnych.

Zakupione wyposażenie wpłynęło znacząco na poprawę warunków pracy, a nowy sprzęt komputerowy usprawni pracę personelu.

Ponadto Szpital przystąpił do realizacji projektu, który uzyskał dofinansowanie z środków Regionalnego Programu Operacyjnego RPO 2014-2020 Województwa Małopolskiego "Rozwój bazy leczenia psychiatrycznego poprzez modernizację obiektów Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie - etap II - Działanie 12.1 RPO" o wartości całkowitej projektu 36 599 439 zł , w tym dofinansowanie ze środków UE - 23 995 463,61 zł. W ramach tego projektu zrealizowano :

Przebudowa i rozbudowa budynku szpitalnego nr 40 (tutaj docelowo będzie znajdował się Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny II (OPR II) (liczba łóżek 19)

- wykonano roboty rozbiórkowe i demontażowe, w tym rozebrano klatkę schodową zewnętrzną,
- przemurowano kominy w części ponad dachem, wymieniono ofasowania, rynny i rury spustowe, zabezpieczono elementy drewniane - antygrzybicznie i przeciwpożarowo,
- wymieniono pokrycie dachowe, wymieniono elementy więźby dachowej, skuto i wykonano tynki cementowo-wapienne na kominach w części poddachowej, skuto tynki zewnętrzne,
- wykonano płytę denną w poziomie piwnic, wykonano izolację pionową ścian piwnic oraz drenaż opaskowy,
- wykonano częściową rozbiórkę warstw posadzkowych piętra oraz roboty konstrukcyjne parteru, wykonano częściową rozbiórkę warstw posadzkowych stropu oraz roboty konstrukcyjne piętra,
- wymieniono rury spustowe z blachy tytan - cynk, wykonano kanalizację deszczową, wykonano przyłącz instalacji centralnego ogrzewania, wykonano zasilanie obiektu w energię elektryczną - WLZ, tablice, wykonano instalację odgromową aktywną,
- wykonano izolacje i wylewki pod posadzki w poziomie parteru, wykonano częściową rozbiórkę warstw posadzkowych piętra oraz roboty konstrukcyjne parteru
- roboty konstrukcyjne w części piwnicznej - nadproża, trwa realizacja robót konstrukcyjnych szybu windowego, wykonano rozbiórkę warstw posadzkowych stropu piętra, trwają roboty konstrukcyjne piętra.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie

Modernizacja i wyposażenie Oddziału Terapii Uzależnień Bliżej Niescharekteryzowanych oraz Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia

– wydatkowano kwotę 148 187,78 zł, tj. 98,8% planu wynoszącego 150 000 zł. W ramach zadania zakupiono krzesła do sali terapeutycznej, dodatkowe wyposażenie (np. klimatyzator, alkomat), sprzęt komputerowy, sprzęt RTV, meble do kuchni pacjentów, meble do pokojów terapeutów, meble do rejestracji, sprzęt AGD, łóżka szpitalne. Wykonane zostały również roboty remontowe pomieszczeń. Środki na realizację tego zadania pochodzą z wpływów z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu.

Zakup kotła gazowego w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie

– wydatkowano kwotę 68 476 zł, tj. 100,00% planu. W ramach zadania zamontowano kocioł gazowy o mocy 110 kW na potrzeby ogrzewania ciepłej wody użytkowej w segmencie AI i AII szpitala wraz z podłączeniem do istniejącej instalacji i przygotowaniem dokumentacji projektowej i powykonawczej.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie realizuje projekt – dofinansowany ze środków RPO w działaniu 12.1.2: „Przebudowa, rozbudowa i modernizacja Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie” o wartości całkowitej projektu 17 615 706 zł , w tym dofinansowanie ze środków UE – 10 905 475 zł.

Rozdział 4

Realizacja celów Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

4.1. Cele główne oraz szczegółowe

Cele główne oraz szczegółowe Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 są spójne z celami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 i zostały sformułowane na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 (Dz. U. poz. 458).

Cele główne Programu:

- 1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.**
- 2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.**
- 3. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu.**

Cele szczegółowe i zadania Programu:

- w zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb:
 - 1.1. upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
 - 1.2. upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
 - 1.3. aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 1.4. skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.
- w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - 2.1. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
 - 2.2. zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w zakresie monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie.

4.2. Zrealizowane zadania w 2017 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
Cel główny			
1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb			
Cel szczegółowy			
1.1. Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
1.	Zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży na terenie województwa.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>Województwo Małopolskie: W 2018 roku na terenie województwa małopolskiego zakontraktowano 37 ZLŚ w 21 na 22 powiaty województwa. W 2017 roku mieszkańcy województwa mieli dostęp do 33 ZLŚ, w 2018 uzupełniono dostępność o dodatkowe 4 zespoły, tylko w powiecie dąbrowskim nie ma zakontraktowanej opieki środowiskowej.</p> <p>Od 1 X 2018r. w ramach pilotażu CZP powstały 3 CZP:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. Prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie, -Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach, -Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie <p>Szpital Kliniczny im. dr Józefa Babińskiego w Krakowie</p> <p>Szpital od lat dąży do ułatwiania dostępu do różnych form udzielanych świadczeń. Obok działających już od lat jednostek Szpitala na terenie Krakowa konsekwentnie tworzy je w mniejszych miastach regionu krakowskiego – w 2012 w Miechowie(Oddział Dzienny i ZLŚ, następnie w Wieliczce (ZLŚ). Ostatnio takie jednostki powstały w Skawinie i Myślenicach. I tak</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>w dniu 17.01.2018 roku odbyło się oficjalne otwarcie CZP w Myślenicach - Szpital Babińskiego stworzył tam Poradnię Zdrowia Psychicznego, Dzienny Oddział Psychiatryczny oraz siedzibę ZLŚ. Wprowadzie CZP w Myślenicach oraz podobne CZP w Skawinie działały już od listopada 2017 r., jednak oficjalne otwarcie z udziałem władz Województwa, Powiatu i Miasta oraz mediów uświadomiły mieszkańcom Powiatu Myślenickiego możliwość korzystania ze specjalistycznej pomocy i wsparcia.</p> <p>W związku z rozpoczęciem od września 2018 r. realizacji tzw. Programu Pilotażowego w Psychiatrii w dniu 10 października 2018 r. Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego uruchomił CZP - Kraków Krowodrza mieszczące się przy ul. Mehoffera 10 w Krakowie złożone również z Poradni Zdrowia Psychicznego, Dziennego Oddziału Psychiatrycznego oraz siedziby dwóch ZLŚ dla mieszkańców centrum Krakowa, w szczególności dla dawnej dzielnicy Krowodrza.</p> <p>Powiaty: 8 Gminy: 5</p>
2.	<p>Opracowanie, we współpracy z samorządami powiatów, strategii rozwoju zasobów ochrony zdrowia psychicznego z uwzględnieniem map potrzeb zdrowotnych w zakresie CZP, zapewniających kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na określonym obszarze terytorialnym oraz przemieszczenia ogólnych oddziałów psychiatrycznych z wojewódzkich szpitali monospecjalistycznych do lokalnych szpitali wielospecjalistycznych lub ich tworzenia w lokalnych szpitalach wielospecjalistycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Placówki ochrony zdrowia. 	<p>Województwo Małopolskie: Priorytety zostały sformułowane jako 3 cele główne i 6 celów szczegółowych w Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022.</p> <p>Szpital Kliniczny im. dr Józefa Babińskiego w Krakowie:</p> <p>W 2018 r. Szpital Babińskiego w Krakowie prowadził Centra Zdrowia Psychicznego (złożone z Poradni Zdrowia Psychicznego, Oddziałów Dziennych oraz Zespołów Leczenia Środowiskowego w trzech dawnych dzielnicach Krakowa (Podgórze, Krowodrza i Nowa Huta) oraz w Myślenicach i Skawinie, a także w Miechowie (bez Poradni Zdrowia Psychicznego) i Wieliczce (tylko ZLŚ). Centra te współpracują z lokalnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej i stosownymi</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>Filiami MOPS w Krakowie oraz Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie. W Skawinie CZP zlokalizowane było w tym samym miejscu co tamtejszy PCPR.</p>
3.	<p>Wspieranie wdrażania planu umiejscowienia CZP zapewniających kompleksową opiekę zdrowotną nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na terenie województwa, w tym poprzez stymulowanie zmian w strukturze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, dla których podmiotem tworzącym jest samorząd województwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Placówki ochrony zdrowia. 	<p>Powiaty: 4</p> <p>Szpital św. Łukasza W Tarnowie: Centrum Zdrowia Psychicznego w Tarnowie Dzięki stworzeniu i uruchomieniu Ośrodka Zdrowia Psychicznego w Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie została wypełniona biała plama na w tej części Województwa Małopolskiego w zakresie świadczeń psychiatrycznych. Centrum rozpoczęło funkcjonowanie w ramach 35-lóżkowego oddziału stacjonarnego z założeniem poszerzenia swojej działalności w kolejnych latach. W 2016 zwiększono umowę z NFZ o kolejne 35 łóżek stacjonarnych a w 2017 roku uruchomiono Zespół Leczenia Środowiskowego oraz Oddział Dzienny Psychiatryczny. W połączeniu z funkcjonującą cały czas Poradnią Psychosomatyczną została zapewniona kompleksowa opieka psychiatryczna dla pacjentów powiatu tarnowskiego i miasta Tarnowa. W związku z ogłoszonym w 2018 roku rozporządzeniem Ministra Zdrowia Szpital został zakwalifikowany do realizacji świadczeń w ramach programu pilotażowego w Centrach Zdrowia Psychicznego.</p> <p>Na podstawie zawartej umowy z NFZ Szpital rozpoczął udzielanie świadczeń w ramach pilotażu od 1 października 2018 r. i objął swoim działaniem populację miasta Tarnowa. Niezależnie od realizacji świadczeń w ramach pilotażu dla pacjentów z obszaru miasta Tarnowa, Centrum Zdrowia Psychicznego cały czas udziela świadczeń dla wszystkich pacjentów terenu powiatu tarnowskiego, brzeskiego czy dąbrowskiego oraz innych pacjentów zgłaszających się do Oddziału niezależnie od miejsca zamieszkania. Tyma samym</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			zapewniona jest kompleksowa opieka psychiatryczna dla mieszkańców całego subregionu tarnowskiego Powiaty: 5 Gminy: 1
4.	Rozwijanie sieci oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych oraz stopniowe zmniejszanie i przekształcanie dużych szpitali psychiatrycznych w placówki specjalistyczne, zapewniające profilowane usługi zdrowotne.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Placówki ochrony zdrowia. 	<p>Województwo Małopolskie: W 2018 roku Województwo Małopolskie na rozwój bazy leczenia psychiatrycznego przeznaczyło w sumie 2 957 992 zł. Dla Szpitala Babińskiego dotacja w roku 2018 wyniosła łącznie : 2 741 329 zł , natomiast dla Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie: 216 663 zł.</p> <p>Szpital Świętego Łukasza w Tarnowie</p> <p>Począwszy od 1 września 2016 Oddział Psychiatryczny realizuje świadczenia na wszystkich 70 łóżkach stacjonarnych. W 2018 r. w Oddziale Psychiatrycznym leczonych było 1 139 pacjentów, co stanowiło obłożenie łóżek na poziomie 98,65% ze średnim okresem pobytu na poziomie 22,13 dnia.</p> <p>Zespół Leczenia Środowiskowego został uruchomiony 1 lipca 2017 i rozpoczął udzielanie świadczeń zdrowotnych w miejscu zamieszkania pacjenta. W 2018r. objętych leczeniem było 52 osoby, którym udzielono łącznie 1 247 porad, w tym: 260 porad lekarskich, 307 porad udzielonych przez pielęgniarki, 582 porady psychologa oraz 98 porad terapeutycznych.</p> <p>Oddział Dzienny Psychiatryczny rozpoczął działalność w grudniu 2017 roku. Z tygodnia na tydzień systematycznie rosła liczba pacjentów objętych terapią co w roku 2018 przełożyło się na liczbę 176 leczonych pacjentów.</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>Celem realizowanego pilotażu w Centrach Zdrowia Psychicznego jest osiągnięcie wysokiego poziomu leczenia oraz powrót jak największej ilości osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Dzięki kompleksowej opiece nad pacjentem w jednym miejscu znajdują się zarówno pomoc doraźna, ambulatoryjna, środowiskowa, dzienna oraz całodobowa. Tym samym konieczne jest przeniesienie ciężaru na opiekę dzienną oraz terapię i opiekę w miejscu zamieszkania pacjenta a zwiększenie dostępności do leczenia środowiskowego przy jednoczesnym zmniejszaniu obciążenia oddziałów stacjonarnych pozwoli na odejście od izolacji w dużych ośrodkach.</p> <p>W chwili obecnej mimo trudnej sytuacji w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów psychiatrów, Szpital stara się poszerzyć funkcjonowanie leczenia środowiskowego o kolejny zespół, który dałby możliwość zwiększenia ilości świadczeń udzielanych w tym zakresie. Prowadzone są również starania o zwiększenie zatrudnienia w Oddziale Dziennym</p> <p>Powiaty: 3 Gminy: 2</p>
1.2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
1.	Wspieranie poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>Szpital Kliniczny im. dr Józefa Babińskiego w Krakowie:</p> <p>W 2018 roku Szpital Babińskiego zrealizował program edukacyjny adresowany do profesjonalistów (lekarzy, pielęgniarek, pracowników socjalnych, farmaceutów, pracowników rejestracji, policjantów, funkcjonariuszy służby więziennej i pracowników Domów Pomocy</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>Spolecznej) pod nazwą „Kontakt w leczeniu”. Jego celem było wskazanie specyfiki w kontratach z pacjentami i osobami cierpiącymi na zaburzenia psychiczne i ich rodzinami oraz jeszcze większą profesjonalizację opieki i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Szkoleniem objętych zostało ponad 2500 osób z województw małopolskiego i podkarpackiego.</p> <p>W Szpitalu utworzona została - prowadzona przez lekarza psychiatrę i psychologa klinicznego - grupa wsparcia dla pacjentów pozostających w opiece ambulatoryjnej. Cotygodniowe uczestnictwo w grupie umożliwia pacjentom, którzy pozostają w środowisku, utrzymanie poczucia stabilności, kontakt z innymi osobami znajdującymi się w podobnej sytuacji, dzielenie się swoimi doświadczeniami, naukę dialogu czy możliwość udzielania pomocy innym dzięki własnym doświadczeniom. Dodatkowo grupa to nierzadko jedna z nielicznych miejsc gdzie osoby po kryzysach mogą liczyć na akceptację i zrozumienie. Ułatwia to w znacznym stopniu proces utrzymywania remisji choroby oraz zdrowienia i powrót do pełnienia ról społecznych.</p> <p>Wykraczającym poza standardy działaniem ukierunkowanym z jednej strony na pomoc i oparcie społeczne, z drugiej na edukację (a ściślej upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród ludzi młodych) były warsztaty integracyjne uczniów jednej z krakowskich szkół (klasa V) i pacjentów oddziału psychogeriatrycznego, w czasie których wykonywane były wspólnie ozdoby choinkowe.</p> <p>Powiaty: 13 Gminy: 37</p>
2.	Wspieranie projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z	✓ Samorząd województwa,	Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego w Krakowie:

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
	<p>zaburzeniami psychicznymi, w tym zapewnienie ciągłości działaniom skutecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Placówki ochrony zdrowia. 	<p>Szpital wspomaga działania powołanej przez siebie Fundacji Pomocy Chorym Psychicznie im. Tomasza Deca w dwóch obszarach: działalności mieszkań chronionych prowadzonych przez Fundację oraz powołanej przez Fundację Spółdzielni Socjalnej „Kobierzyn”, zatrudniającej w większości byłych pacjentów Szpitala w liczbie 17.</p> <p>Dodatkowo w 2018 roku realizowany był projekt „Chory psychicznie nadużywający alkoholu - program działań profilaktycznych dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych”. Polegał on na prowadzeniu szkoleń dla pacjentów oddziałów psychiatrycznych w zakresie negatywnych skutków nadużywania alkoholu, w tym również interakcji alkoholu i leków. Szkolenia realizowane były w ramach zadania publicznego pn.: „Profilaktyka i Przeciwdziałanie Uzależnieniom w 2018 r.” finansowanego przez Województwo Małopolskie. Zajęcia realizowane były przez pracowników Szpitala od sierpnia do listopada 2018 r. .</p> <p>W ramach wsparcia działań Fundacji Pomocy Chorym Psychicznie im. Tomasza Deca Szpital współdziałał w przygotowaniu do otwarcia kolejnego – czwartego już prowadzonego przez Fundację mieszkania chronionego dla czterech pań, które wyszły z problemu alkoholowego. Oficjalne otwarcie mieszkania miało miejsce w styczniu 2019 r.</p> <p>Wsparcie dla Spółdzielni Socjalnej „Kobierzyn” polegało na pomocy przy otwarciu prowadzonego przez Spółdzielnię punktu gastronomicznego - Bistro „Tymiankowo”. Zostało ono uruchomione w listopadzie 2018 r. i cieszy się od tej pory wzrastającą popularnością wśród pracowników, pacjentów oraz gości Szpitala. Bistro obok dań barowych, oferuje także usługi cateringowe. Zatrudnionych jest 7 osób w większości z doświadczeniem kryzysu psychicznego.</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			Realizację zadania przewidziano w latach 2018-2022.
1.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
1.	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Urzędy Pracy. 	<p>Powiaty: 14 Gminy: 15 WUP: Organizacja poradnictwa zawodowego – działanie realizowane w ramach statutowej działalności WUP w Krakowie.</p>
2.	Wspieranie rozwoju zróżnicowanych form wspieranego i wspomaganego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Urzędy Pracy. 	<p>Województwo Małopolskie: w 2018 roku funkcjonowało 10 Zakładów Aktywności Zawodowej, które zatrudniały łącznie 167 osób chorujących psychicznie</p> <p>ROPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja <u>1 spotkania</u> sieciującego warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej w formule wizyty studyjnej promującej dobre praktyki w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami • organizacja <u>1 regionalnej konferencji</u> nt. tworzenia efektywnego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami na poziomie lokalnym z udziałem małopolskich WTZ, ZAZ oraz samorządów • organizacja <u>2 spotkań</u> sieciujących WTZ i PCPR nt. współpracy podmiotów reintegracyjnych i samorządu powiatowego w świetle zmian w systemie wsparcia osób z niepełnosprawnościami. • organizacja <u>1 spotkania</u> grupy roboczej Małopolskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej ds. podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym nt. współpracy jednostek reintegracyjnych, w tym WTZ i ZAZ, z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej. <p>Powiaty:10</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
3.	Realizacja projektów dla osób z zaburzeniami psychicznymi mających na celu ich aktywizację zawodową.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Urzędy Pracy. 	<p>Gminy: 10</p> <p>Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego w Krakowie uruchomił w 2016 r. Interdyscyplinarne Centrum Terapii i Aktywizacji Zawodowej dla Pacjentów. Centrum jest osobną jednostką prowadzącą różnego rodzaju wyspecjalizowane terapie zajęciowe w pracowniach: muzykoterapii, choreoterapii, hortiterapii, ceramiki, florystyki, rękodzieła, sztuki (malarstwa i rysunku) oraz w pracowni kulinarnej, krawieckiej i w Bibliotece oraz w sklepiku z używaną odzieżą „Ciuszek”. Na zajęcia uczęszczać mogą pacjenci ze wszystkich oddziałów Szpitala z odpowiednim wskazaniem terapeutycznym. Niektóre pracownice Centrum prowadzą także aktywizację zawodową. Obok umiejętności praktycznych związanych z danym obszarem aktywności wyrabiają w uczestnikach takie umiejętności potrzebne w pracy jak punktualność, terminowość realizacji zadań, systematyczność, praca w zespole, dobre kontakty z klientem oraz np. obsługa kasy fiskalnej itp. Zajęcia związane z aktywizacją zawodową prowadzą w szczególności: pracownia kulinarna, florystyczna (zajmująca się także renowacją mebli), krawiecka i hortiterapeutyczna. Podobnie w sklepiku „Ciuszek” uczestnicy zajęć przygotowują ubrania do sprzedaży – prasują, układają na wieszakach, prezentują i je sprzedają. Niezależnie od tego w Centrum prowadzone są zajęcia z „Umiejętności społecznych” w tym gospodarowania budżetem oraz pisanie CV i prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej.</p> <p>Województwo Małopolskie: W 2018 roku opracowano regionalny program zdrowotny pn.: „Program Profilaktyki Chorób Odstresowych u Osób Pracujących na terenie Województwa Małopolskiego na lata 2019-2021”, na cały okres realizacji Programu przewidziano 2,7 mln zł. Celem Programu jest zwiększenie</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>umiejętności radzenia sobie ze stresem u osób pracujących. Grupą docelową będą pracujące osoby pełnoletnie w wieku aktywności zawodowej wykonujące zawody/będące na stanowiskach o podwyższonym poziomie stresu. Program ma charakter warsztatów w 4 modułach po 6 godzin edukacyjnych przeprowadzonych w weekendy (soboty i niedziele). Zgodnie z opinią ekspertów warsztaty są jedną z najskuteczniejszych form interwencji, która kładzie akcent głównie na praktykę. Szacuje się, że Program do 2021 roku pozwoli objąć wsparciem około 1 800 osób. W 2018 roku na drodze konkursowej wyłoniono realizatorów programu.</p> <p>Powiaty: 6 Gminy: 3 WUP: WUP w Krakowie współpracuje na mocy porozumienia ze Szpitalem Specjalistycznych im. Babińskiego, w którym odbywają się cykliczne dyżury doradcy zawodowego. W ubiegłym roku takich dyżurów odbyło się 17.</p>
4.	Prowadzenie działań szkoleniowo-informacyjnych, adresowanych do pracodawców, promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy, ✓ Urzędy Pracy. 	<p>Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie Powiaty: 7 Gminy: 0 WUP: współpraca z Fundacją „ Między uszami” w ramach promocji usług dla osób niesłyszących. Na bazie współpracy powstał film upowszechniony na Youtube.</p>
1.4. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
1.	Opracowanie lub aktualizacja regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, ✓ Samorząd powiatu, 	<p>Województwo Małopolskie: Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego nr 2152/17 z dnia 21 grudnia 2017 roku.</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
		✓ Samorząd gminy.	Projekt Programu konsultowany był z Członkami Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego oraz Zespołem Zadaniowym ds. opracowania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Powiaty:1 Gminy: 2
2.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego w odniesieniu do zadań wskazanych dla samorządu województwa.	✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego.	Województwo Małopolskie: dane zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania, monitoring zasobów opieki psychiatrycznej na terenie województwa, współpraca z instytucjami.
3.	Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym w oparciu o informacje przekazane przez samorządy powiatowe, w wersji elektronicznej lub papierowej.	✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, ✓ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy.	Realizację zadania przewidziano w latach 2018-2022.
4.	Działalność Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego koordynującej realizację Programu.	✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego.	Województwo Małopolskie: w 2018 roku odbyły się dwa spotkania Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego: <ul style="list-style-type: none"> • pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 21 maja 2018 roku. Podczas spotkania omówione zostały tematy dotyczące: aktualnej sytuacji w psychiatrii w kontekście zmian związanych z planowanym wprowadzeniem Centr Zdrowia Psychicznego. • drugie spotkanie odbyło się w dniu 20 grudnia 2018 roku. Podczas spotkania przedstawiono informacje nt. projektu szkoleniowego „Kontakt w leczeniu-szkolenia dla personelu medycznego oraz niemedycznego - kontakt z pacjentem cierpiącym na zaburzenie psychiczne oraz jego rodziną.”, pochylono się nad sytuacją psychiatrii dzieci i młodzieży w Małopolsce oraz Rada opracowała stanowisko dotyczące sytuacji w psychiatrii dzieci i

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			młodzieży, które zostało przekazane do Ministerstwa Zdrowia.
5.	Współpraca międzynarodowa w zakresie opieki psychiatrycznej – wykorzystywanie dobrych praktyk.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, ✓ Placówki ochrony zdrowia. 	<p>Szpital w Andrychowie: Przyjęcie delegacji z Niemiec, z Kliniki Psychiatrii z siedzibą w Zwiefalten.</p> <p>Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie realizuje projekt współpracy polsko-ukraińsko-holenderskiej pod nazwą „Rozwój terapii zajęciowej”. W ramach projektu odbyła się jedna wizyta terapeutów i lekarzy z Ukrainy w Szpitalu Babińskiego oraz jedna wizyta polskich terapeutów w ośrodkach na Ukrainie. Strona polska przekazuje swoją wiedzę i doświadczenia w zakresie organizacji terapii zajęciowej ukraińskim kolegom, którzy w trakcie wizyty w Polsce mieli sposobność zapoznania się z dobrymi praktykami terapii zajęciowej w Szpitalu Babińskiego.</p> <p>Od 2017 r. Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie prowadzi obsługę organizacyjną działań Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Zdrowia Psychicznego. W ramach dorocznego XXIX już sympozjum Polsko-Niemieckiego Towarzystwa, jakie miało miejsce we wrześniu w Szpitalu Gütersloh w Niemczech zatytułowanym „Nie mamy już czasu” - Psychiatria: czas i pieniądze” uczestniczyli lekarze ze Szpitala Babińskiego w Krakowie, a Dyrektor pan Stanisław Kracik wygłosił wykład zatytułowany „Konflikt pomiędzy pieniędzmi a czasem. Konstruktywne rozwiązania”.</p>
Cel główny			
2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi			
Cel szczegółowy			

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
2.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu			
1.	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego poprzez wprowadzanie w szkołach programów profilaktycznych dotyczących ochrony zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>Przeprowadzenie w szkołach programów, prelekcji, spotkań, warsztatów profilaktyczno-edukacyjno-psychologicznych o tematyce związanej z ochroną zdrowia psychicznego.</p> <p>Powiaty: 10 Gminy: 11</p>
2.	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do różnych grup wiekowych.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie W efekcie podpisanych w grudniu 2017 r. porozumień z Krakowską Akademią im. A. Frycza-Modrzewskiego w czerwcu 2018 r. Szpital Specjalistyczny im. dr. Józefa Babińskiego zmienił nazwę na Szpital Kliniczny, a od października tegoż roku rozpoczął regularne zajęcia dydaktyczne dla studentów Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu tejże uczelni.</p> <p>Niezależnie od tego powrócono do wcześniejszej tradycji spacerów po zabytkowym zespole szpitalno-parkowym w Kobierzynie tym razem pod wspólną nazwą „Kobierzyn Cztery Pory Roku”. W trakcie spacerów oprowadzający (w tym lekarz psychiatra) mówią o problematyce zdrowia psychicznego, wskazując między innymi na zachowania i style życia korzystne dla zdrowia psychicznego.</p> <p>Od lutego 2016 r. w Szpitalu Babińskiego w Krakowie dostępna jest wystawa „Uważaj na głowę”. Stanowi ona element programu edukacyjnego realizowanego w ramach projektu „Kobierzyn bliżej. Przeciw stygmatyzacji chorych psychicznie”. Przygotowana przez osoby z doświadczeniem kryzysu psychicznego pokazuje z ich punktu widzenia trudne doświadczenia chorowania, leczenie oraz drogę do zdrowienia, w tym czynniki ułatwiające wyjście z choroby psychicznej. Wystawę odwiedziło dotąd ponad 3000 osób. Jest stałym elementem edukacji studentów medycyny,</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>psychologii, pracy socjalnej, pedagogiki specjalnej, prawa a nawet nauk politycznych, a także miejscem odwiedzanym przez pacjentów ich bliskich i osoby zainteresowane problematyką zdrowia psychicznego. Poruszające cytaty z 30 wywiadów opisujących doświadczenie chorowania, leczenia i zdrowienia zostały zaaranżowane w ścieżkę, w mroczny labirynt będący metaforą choroby jako zejścia do podziemia ludzkiej egzystencji. Wystawa odwiedzana jest również przez młodych ludzi ze szkół średnich. W 2018 r. odbyło się około 50 oprowadzeń po wystawie, a przewodnikami byli często współtwórcy wystawy – osoby po kryzysach psychicznych.</p> <p>Istotnym elementem poszerzania wiedzy i znajomości zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym i adresowanym do profesjonalistów są cykliczne konferencje organizowane i współorganizowane przez Szpital. W 2018 r. po raz XV odbyła się konferencja organizowana przez Oddział Leczenia Zaburzeń Osobowości i Nerwic oraz współorganizowana przez Szpital po raz drugi konferencja „Psychiatria i Duchowość”</p> <p>Powiaty: 3 Gminy: 12</p>
3.	Realizacja programów zdrowotnych/ polityki zdrowotnej służących kształtowaniu postaw prozdrowotnych wśród różnych grup wiekowych w tym także zapobiegających rozwojowi depresji.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie Wśród wskazanych wcześniej działań Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego w Krakowie do tego punktu zaliczyć można: program szkoleniowy „Kontakt w leczeniu”, spacer po zabytkowym zespole szpitalno-parkowym w Kobierzynie pod wspólną nazwą „Kobierzyn Cztery Pory Roku”, wystawę „Uważaj na głowę”, a także niewymienione powyżej: kiermasze świąteczne organizowane przed Bożym Narodzeniem, Wielkanocą i Świętem Zmarłych przez Interdyscyplinarne Centrum</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>Terapii, a oferujące okazjonalne wyroby wykonane przez pacjentów Szpitala, wystawy prac plastycznych pacjentów w budynku Teatru oraz w Galerii „Centrum” w Interdyscyplinarnym Centrum terapii oraz coroczny Piknik Rodzinny organizowany w maju dla pracowników i mieszkańców Krakowa i Małopolski.</p> <p>Województwo Małopolskie Powiaty: 3 Gminy: 7</p>
2.2. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi			
1.	Realizacja programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Samorząd powiatu, ✓ Samorząd gminy. 	<p>WSP w Andrychowie: Organizacja corocznej imprezy plenerowej mającej na celu zmianę negatywnych i obojętnych postaw wobec chorujących psychicznie, zwiększenie tolerancji, zapobieganie stygmatyzacji .Partnerami były środowiskowe Domy Samopomocy w Andrychowie, w Brzeszczach z Filią w Kętach, Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieprzu oraz DPS w Bulowicach.</p> <p>Powiaty: 3 Gminy: 9</p>
Cel główny			
3. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie			
1.	Gromadzenie i udostępnianie informacji dotyczących ochrony zdrowia psychicznego w województwie.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samorząd województwa, ✓ Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego. 	<p>Województwo Małopolskie: dane zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania, monitoring zasobów opieki psychiatrycznej na terenie województwa, współpraca z Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego, podmiotami leczniczymi, Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej</p>

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Realizacja zadania
			<p>w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie oraz Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie. Dodatkowo Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM co roku sporządza raport pn.: <i>Lecznictwo w Małopolsce</i> w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzi monitoring bieżącej sytuacji finansowo ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych.</p>

Podsumowanie

W 2018 roku cele oraz zadania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 były realizowane przez Samorząd Województwa oraz innych realizatorów tj. instytucje oraz podmioty czynnie zaangażowane w działania na rzecz zdrowia psychicznego. Przyjęte zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym zadania oraz wskaźniki stanowią swoiste wyzwanie dla opieki psychiatrycznej, która w tym kontekście wymaga reorganizacji przy jednoczesnym dynamicznym rozwoju nowych form opieki dziennej i środowiskowej.

Cel 1 MPOZP dotyczy zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Druga edycja Narodowego programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 zakłada m.in. program Pilotażowy Centr Zdrowia Psychicznego (CZP). *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018r. w sprawie programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego* wprowadzono Program Pilotażowy CZP, w dokumencie znalazły się zapisy dotyczące funkcjonowania, struktury oraz organizacji Centrów Zdrowia Psychicznego.

Od 1 października 2018r. w ramach pilotażu Centr Zdrowia Psychicznego w Województwie Małopolskim powstały 3 Centra Zdrowia Psychicznego tj.:

- Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Psychicznego im. Prof. Antoniego Kępińskiego w Krakowie;
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach;
- Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie.

Świadczeniodawca prowadzący CZP musi posiadać: Oddział psychiatryczny, Oddział dzienny psychiatryczny (ogólny), Poradnie zdrowia psychicznego, Zespół leczenia środowiskowego (domowego)

Centrum jest odpowiedzialne za udzielanie świadczeń i objęcie kompleksową opieką psychiatryczną wszystkich potrzebujących z terenu objętego funkcjonowaniem CZP, poprzez udzielanie świadczeń:

- stacjonarnych (psychiatrycznych, w miejscu udzielania pomocy doraźnej);
- dziennych psychiatrycznych;
- ambulatoryjnych (psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego)).

Głównymi zadaniami Centr Zdrowia Psychicznego jest koordynacja procesu udzielania świadczeń, opracowywanie indywidualnych planów terapii, zapewnienie pomocy doraźnej oraz umożliwienie pacjentowi uzyskanie informacji dotyczącej możliwych form wsparcia jak również udzielanie świadczeń stacjonarnych, dziennych i ambulatoryjnych z zakresu psychiatrii i zdrowia psychicznego.

Centra Zdrowia Psychicznego posiadają odrębny sposób finansowania, tj. CZP otrzymuje tzw. ryczałt na populację wyliczany według stawki na mieszkańca oraz w przypadku udzielania świadczeń osobom spoza obszaru działania centrum-rozliczenie za udzielone świadczenie.

W 2018 roku Województwo Małopolskie na rozwój bazy lecznictwa psychiatrycznego przeznaczyło w sumie 2 957 992 zł. W celu dalszego rozwoju Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie, konieczna okazała się modernizacja istniejącej bazy lecznictwa psychiatrycznego. Na rozwój bazy lecznictwa psychiatrycznego Szpitala Babińskiego w 2018 roku przeznaczono kwotę 2 741 329 zł. Dokonano również modernizacji i zakupu wyposażenia Oddziału Terapii Uzależnień Bliżej Niescharekteryzowanych i Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia oraz zakupiono nowy kocioł gazowy w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie na łączną kwotę 216 663zł

W 2018 roku odbyły się dwa spotkania Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego. Pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 21 maja 2018 roku. Podczas spotkania omówione zostały tematy dotyczące: aktualnej sytuacji w psychiatrii w kontekście zmian związanych z planowanym wprowadzeniem Centr Zdrowia Psychicznego. Drugie spotkanie odbyło się w dniu 20 grudnia 2018 roku. Podczas spotkania

przedstawiono informacje nt. projektu szkoleniowego „Kontakt w leczeniu- szkolenia dla personelu medycznego oraz niemedyceznego - kontakt z pacjentem cierpiącym na zaburzenie psychiczne oraz jego rodziną”, pochylono się nad sytuacją psychiatrii dzieci i młodzieży w Małopolsce. Rada opracowała stanowisko dotyczące sytuacji w psychiatrii dzieci i młodzieży, które zostało przekazane do Ministerstwa Zdrowia.

Cel 2 MPOZP dotyczący prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach tego celu Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie kontynuował oprowadzanie po zabytkowym zespole szpitalno-parkowym pod nazwą „Kobierzyn cztery pory roku”. Podczas oprowadzania przekazywane były informacje na temat historii Szpitala oraz chorób i zaburzeń psychicznych, a także metod leczenia i radzenia sobie z nimi. Elementem poszerzania wiedzy i znajomości zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym adresowanym do profesjonalistów są cykliczne konferencje organizowane i współorganizowane przez Szpital Kliniczny im. Dr. Józefa Babińskiego, w 2018 r. po raz XV odbyła się konferencja organizowana przez Oddział Leczenia Zaburzeń Osobowości i Nerwic oraz współorganizowana przez Szpital po raz drugi konferencja „Psychiatria i Duchowość”.

Cel 3 MPOZP dotyczący monitorowania i oceny skuteczności działań realizowanych w ramach Programu – gromadzenie i analizowanie sprawozdań zawierających informacje dotyczące realizacji zadań wynikających z Programu, przekazywanych przez podmioty wskazane w Programie. Cel był realizowany poprzez coroczne zbieranie i opracowywanie danych dotyczących zasobów w zakresie opieki psychiatrycznej. Departament Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych UMWM na bieżąco zbierał dane oraz monitorował dostęp do opieki psychiatrycznej na terenie województwa, a także współpracował między innymi z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Urzędem Miasta Krakowa oraz Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego do której są powołano specjalistów oraz ekspertów zajmujących się problematyką osób chorujących psychicznie i ich otoczenia. Ponadto co roku sporządzany jest raport pn.: Lecznictwo w Małopolsce, w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzony jest monitoring bieżącej sytuacji finansowo ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych w tym w dwóch szpitalach o profilu psychiatrycznym.

Reasumując, 2018 rok był rokiem w którym rozpoczęto pilotaż Centrów Zdrowia Psychicznego. W Małopolsce pilotaż prowadzony od października, objął swoim zasięgiem populację 300 000 osób czyli blisko 9% populacji Małopolan, rozwijany jest środowiskowy model psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Zmienił się sposób finansowania świadczeń, jest to opieka populacyjna gdyż placówki biorące udział w pilotażu otrzymują pieniądze za opiekę nad grupą mieszkańców. Do programu sukcesywnie będą dołączane kolejne placówki. Obecnie system opieki psychiatrycznej w Polsce ulega przekształceniom zgodnie z założeniami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego i Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.